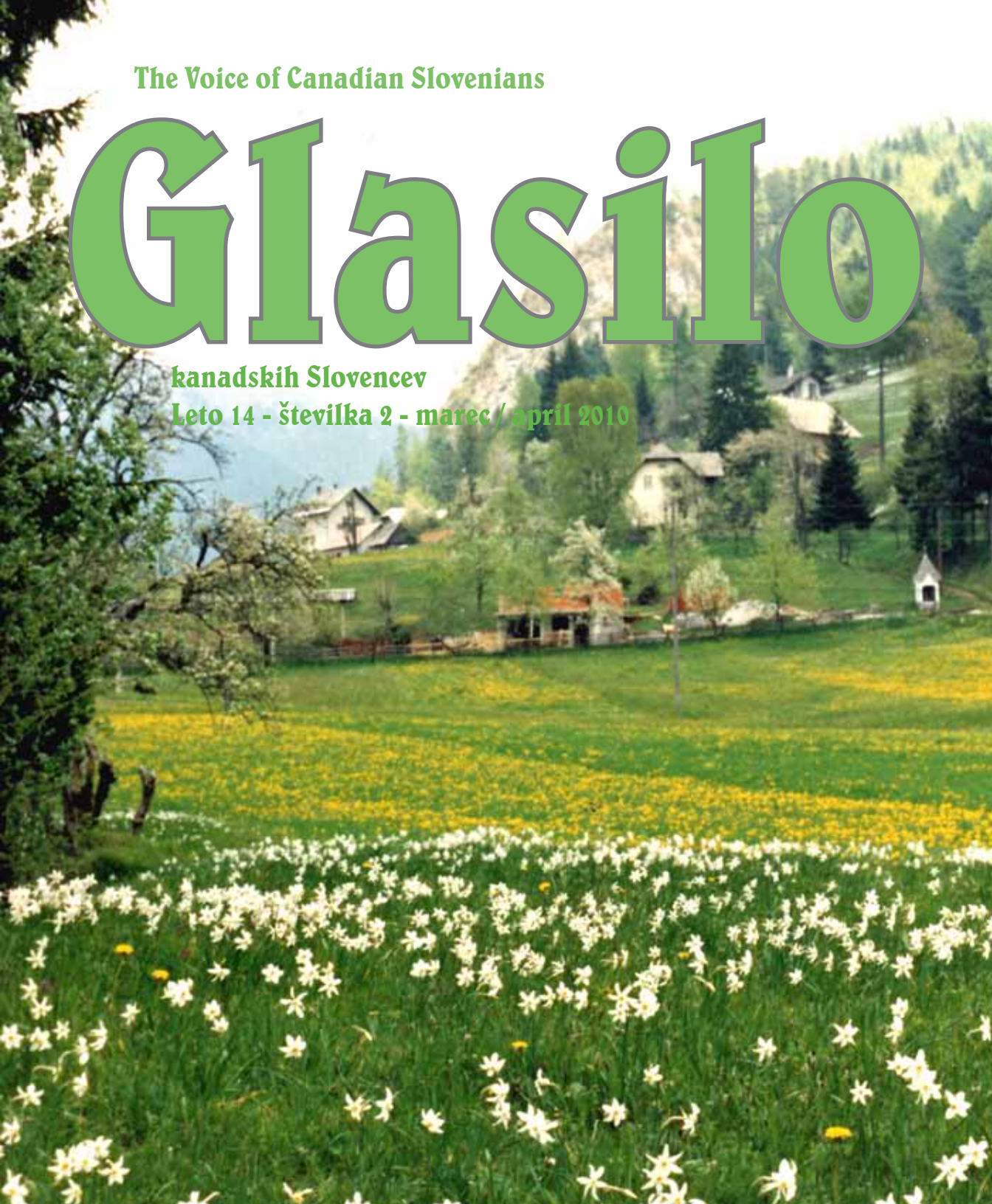

The Voice of Canadian Slovenians

Glasilo

kanadskih Slovencev

Leto 14 - številka 2 - marec / april 2010

Uvodne besede

V zadnjem času se dogajajo kaj čudne stvari v naši domovini. Ko je nekega dne beseda nanesla tudi na razne afere, ki dominirajo slovensko politično življenje, pa tudi življenje posameznih Slovencev, ki se na ta račun na najbolj prostaški način izživljajo na raznih internetnih blogih, kjer je vse dovoljeno in tudi sram ni treba biti nikogar, ker je celotna stvar anonimna, mi je sogovornik dejal: »Politika je en sam cirkus, mi se pa smejemo!«

Smejali bi se lahko kvečjemu mi, ki živimo v tujini, če nam ne bi bilo hudo za ljudi, ki so bili zaradi korupcije ogoljufani, ki so se zaradi propadanja podjetij znašli brez dela, ki že po več mesecev niso dobili plače, pa še kar naprej hodijo na delo v upanju, da si bodo na ta način ohranili službo... In če nam ne bi bilo hudo, ko od daleč gledamo, kako se rušijo ideali demokracije, ki so pred dvajsetimi leti združili ves slovenski narod, da je prvič v svoji zgodovini jasno in glasno odločil, da bo na svoji zemlji sam svoj gospodar. In če nam ne bi bilo hudo, ko iz tujine opazujemo, kako narod v domovini tepta po tistih vrednotah – poštenju, spoštovanju, sočutju do sočloveka in občutku za skupnost – ki so bile Slovincem svete in ki so našemu malemu narodu omogočale preživetje v vseh zgodovinskih časih.

Tudi to zgodovinsko preizkušnjo bo slovenski narod v domovini preživel, toda ne z apatično resignacijo, niti ne z jeznim izživljanjem po internetnih blogih, ampak ob zavesti, da svoboda in demokracija zahtevata od vsakega posameznika odgovornost, da se angažira za svoje ideale in za ideale slovenskega naroda, in ob spoznanju, da je svoboda na vseh ravneh življenja omejena z vestjo, in kjer te osebne in narodove vesti pomanjkuje, se krhajo družbene norme in nastaja anarhija...

Velika noč je praznik, ki nas na najbolj nazoren način opominja na to dejstvo, obenem pa nam kaže pot iz anarhije vrednot. Zavzemanje za resnico in pravico ni vedno lahko, ne prinaša bogastva v materialnem smislu, pač pa duhovno bogastvo, ki krepi posameznike in narod in za katere so bili pripravljene žrtvovati svojo srečo nešteti posamezniki, ki so sledili nauku Pravičnega, ki se je zavzemal za revne, zaničevane, zavržene ljudi...

Jezusova smrt na križu in njegovo vstajenje ni le nauk za kristjane; v njej najdejo upanje vsi, ki iščejo pot iz zablod, kot je zapisal največji slovenski pisatelj Ivan Cankar: »Preko Kalvarije vodi pot v veselo večnost.«

Pogosto se tudi pri društvih zgodi, da člani odpovejo, ko nastanejo problemi, ker se je veliko lažje umakniti kot izpostavljeti, ker je veliko lažje uživati sadove društvenega dela kot delati za skupnost... Toda če hočemo, da se bomo kot skupnost obdržali v Kanadi vsaj še nekaj časa, se moramo prizadevati za ohranjanje slovenske kulture in slovenskih tradicij. Hvala Bogu, da se tega zaveda še veliko Slovencev v Kanadi. Vse, kar je slovenskega v Kanadi, smo si zgradili sami, s svojim prostovoljnim delom, s svojim odpovedovanjem in požrtvovanjem, v upanju, da bi svoje vrednote, prenešene iz domovine, lahko v takem okolju prenašali na svoje potomce.

GLASILO

Osrednja revija za Slovence v Kanadi / Main publication for Slovenians in Canada

IZDAJA - VSKO - Vseslovenski kulturni odbor
PUBLISHED By - ASCC - All Slovenian Cultural Committee

NASLOV / ADDRESS
GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV:
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3W2
Tel: 416-259-1430

ODGOVORNA UREDNICA / CHIEF EDITOR:
Cvetka Kocjančič
e-mail: CvetkaKocjancic@theslovenian.com

UREDNIKA / EDITOR:
Milena Soršak
e-mail: MilenaSorsak@theslovenian.com

IZVRŠNI UREDNIK / PRODUCTION EDITOR:
Frank Brenc
e-mail: FrankBrence@theslovenian.com

ADMINISTRACIJA / ADMINISTRATION:
Sandra Komavli
e-mail: SandraKomavli@theslovenian.com

MARKETING:
Florian Markun
e-mail: FlorianMarkun@theslovenian.com

LEKTOR ZA ANGLEŠČINO / ENGLISH EDITOR:
Richard Vukšinič

DOPISNIKI IN OSTALI SODELAVCI / WRITERS AND
OTHER MEMBERS OF THE PRODUCTION TEAM
Anica Resnik, dr. France Habjan, Silva Plut, dr. Anne Urbančič,
Frank Novak, Martin Polanič, Miro Koršič,
Ciril Soršak, Marjan Kolarič

SPLETNA STRAN / WEB PAGE:
www.theslovenian.com

LETNA NAROČNINA - YEARLY SUBSCRIPTION
Kanada - Canada \$30.00, ZDA - USA \$35.00,
Evropa - Europe \$45.00

Uredništvo si prizadeva, a ne sprejema odgovornosti za točnost podatkov. Besedila ne odražajo vedno stališča uredništva.

The editors are making a reasonable effort to provide accurate information, but they assume no liability for the errors or omissions of the writers. Articles do not necessarily reflect the opinion of the editors.

Vsebina

- 2 Uvodne besede
- 4 Prešernov dan
- 5 Dragi rojaki - zahvala
- 6 Talent show
- 8 Pričelo se je pred 18. leti
- 9 KSK včeraj, danes in jutri
- 10 Umril je Frank Jeraj
- 11 Kulturni večer Kanadskega slovenskega kongresa
- 12 Iz kronike Slovenskega društva Vancouver
- 14 Slovenska dvorana v Edmontonu žrtev urbanizacije
- 15 Jože Kastelic - devetdesetletnik
- 18 Iskrice iz olimpijskega ognja
- 19 Mark Sluban - Olympic Torch Bearer
- 20 Ob Veliki noči
- 22 Lojze Grozde - blaženi mučenec v Cerkvi na Slovenskem
- 23 Sobotno leto v Novi Mehiki
- 24 Novice
- 26 Razstave velikonočnih jedi v Črnomlju
- 27 Prekmurska gibanica zaščiten slovenski proizvod v EU
- 28 Mogočne XXI. olimpijske igre in slovenska prisotnost v Vancouveru
- 30 Ivanka Kvartič
- 32 Obletnica smrti Franceta Tomšiča
- 32 Anthony Vrčkovnik 1931 - 2010
- 33 Mia Ferkul
- 36 »Stari ATA Science« Has No Regrets with »Regrat«: So Why Destroy Your Dandelions!?
- 39 The Shoemaker Who Needed No Elves
- 42 Spored prireditev

Se še spomnite pomladnih pohodov na Golico, kjer so tako lepo cvetele narcise? Naslovno fotografijo je pred leti med obiskom v domovini posnel Stane Ugovšek. To pomladno sliko poklanjamo vsem materam za materinski dan.

Prešernov dan

Vseslovenski kulturni odbor je 19. februarja, potem ko so se mnogim misli oddaljile od slovenskega kulturnega praznika, saj sta bila vmes že Valentinov praznik zaljubljenecv in razposajeni pust, priredil za torontske Slovence tradicionalni Prešernov dan.

Program je vodila Marija Ahačič-Pollak, ki se, kadar pride nazaj na obisk v Kanado, še vedno rada udejstvuje v slovenski skupnosti.

Navzoče je najprej nagovoril Marjan Kolarič, predsednik Vseslovenskega kulturnega odbora, in na kratko spregovoril o zgodovinskem pomenu slovenske kulture, ki nam tudi v Kanadi pomaga ohranjati našo narodno identiteto in za katero se z vso ljubeznijo in zavzetostjo prostovoljno žrtvujejo številni kulturni delavci v želji, da bi to našo slovensko dediščino, prineseno iz

Brian Pavlič in Monika Mavec

domovine, v Kanadi ohranjali, jo prenašali na bodoče rodove kanadskih Slovencev in z njo bogatili našo novo domovino.

Dr. Tone Kačnik nas je z recitacijami Prešernovih pesmi opomnil na večno veljavne resnice, ovekovečene v Prešernovih pesmih, in na tisto najdražjo vrednoto – ljubezen do domovine – ki nas je v odločilnem trenutku naše slovenske zgodovine uspela združiti kot narod in uresničiti Prešernove ideje “da rojak, prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak”.

Pohvale vredno je tudi, da sta bila predstavnika druge in tretje generacije Slovencev pripravljena prispevati svoj glasbeni talent za popestritev programa, čeprav so bili nekateri razočarani, da pri izbiri pesmi nista kazala dovolj razumevanja za pomen praznovanja.

Pevski zbor Bled iz Beamsvilla, ki je

dr. Tone Kačnik

po dolgih letih delovanja letos izdal tudi svojo lastno zgoščenko, je med drugim zapel Prešernovo pesem Luna sije in nas opozoril na dejstvo, da se je Prešeren znal v svojih pesmih približati tudi preprostemu človeku.

Vseslovenski kulturni odbor je poskrbel, da je tudi letos na Prešernovem dnevu nastopal gost iz domovine. Tokrat je povabil Ivana Hudnika, pevca, kantavtorja, ki je sicer zaposlen kot glasbeni urednik na radiu Ognjišče. Ivan Hudnik je zapel nekaj svojih najbolj popularnih pesmi in navdušil ljubitelje lepega slovenskega petja.

Po programu so organizatorji postregli z odlično zakusko, na odru pa je poskočne melodije igral Polka Maestre Band, ki ga vodi harmonikar Toni Jalovec.

Marija Ahačič-Pollak, Marjan Kolarič in Ivan Hudnik

Dragi rojaki in rojakinje

Iskrena hvala vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali k uspehu Talent showa.

Vsi nastopajoči ste pokazali, da želite svoje talente zastonjsko deliti v dobrobit bližnjega, najlepši način, kako izkazati svojo hvaležnost za ta dar. Zakulisni tim je s svojo požtvovalnostjo in vzgledom dokazal, da jim je še kako mar skrb za bližnjega, obenem pa jih pri delu vodi tudi želja, da bi tovrstna prireditev pripomogla k spoznavnosti naših talentov in medsebojnemu druženju. Hvala vsem dobrotnikom in organizacijam, ki ste finančno podprli Victoria fond, prav tako vsem, ki ste prispevali mesne in sladke dobrote za zakusko po prireditvi.

Hvala vsem, ki ste s svojo prisotnostjo podprli humanitarno akcijo in obenem ponovno potrdili, da je tovrstna prireditev zaželjena.

Milena Soršak

Talent show

Mimi Radovan

Victoria fond je dobrodelna organizacija, ki pod okriljem Belokranjskega kluba zbira denarna sredstva v pomoč otrokom s posebnimi potrebami v naši sredi. Slovenska skupnost je zopet pokazala svojo humanitarno stran in v nedeljo, 21. marca napolnila župnijsko dvorano na Brown's Line. Lep odziv je bil tudi s strani tistih, ki so obdarjeni s posebnimi talenti za petje, glasbo in ples. Tudi letos nas nastopajoči niso razočarali. Na letošnjem četrtem Talent showu se je zvrstilo preko 50 nastopajočih od petega pa vse tja do enainosemdesetega leta starosti. Nekateri so že stalni gostje in prav pri teh se je pokazalo, kako napredujejo v znanju in spretnostih. Pravijo, da se dober glas sliši v deveto vas. Poleg nastopajočih iz ožje torontske župnijske skupnosti so sodelovali tudi talenti iz Newmarketa, Oakvillea in Jordana pri St. Catherinesu.

Med častnimi gosti sta bila prisotna tudi g. Jože Slobodnik, častni generalni konzul RS v Torontu, in g. Stane Kranjc, zastopnik kanadskih Slovencev pri Svetu vlade RS za Slovence po svetu.

Popoldanska prireditev se je začela s kanadsko himno, ki jo je zapel zbor Naša pesem, in s slovensko himno, ki jo je skupaj z zborom Naša pesem ob klavirski spremljavi Andreja Pahulje zapel Danilo Volk. Milena Soršak, ki je skupaj z Darjo Slobodnik soustanoviteljica te dobrodelne organizacije in glavna organizatorica Talent showa, je nato pozdravila vse navzoče in spregovorila nekaj besed o pomenu in delu Victoria fonda. Na oder je prišla tudi Marta

Grzinčič, katere hčerki je Victoria fond v preteklih letih že priskočil na pomoč, in hvaležna povedala, koliko naporega dvigovanja ji je prihranjenega, odkar so s finančno pomočjo Victoria fonda kupili van z dvigalno napravo. Iz obraza smo ji lahko razbrali, da ji poleg finančne podpore veliko pomeni tudi moralna podpora sorojakov, ki so s svojim darilom pokazali, da s hčerko v njenem trpljenju nista sami.

Rado Paznar

Sledil je nastop mlajših in ne tako mladih talentov. Da je diatonična harmonika priljubljen instrument, so pokazali s svojim nastopom Vida Godina, voditeljica glasbene šole, Rado Paznar, ki je bil član prvega ansambla Walterja Ostanka, in obetavni mladi harmonikaš Matjaž Mramor.

Klavir je instrument, na katerem se mnogi mladi ljudje začnejo seznanjati z resno glasbo. Ob nastopih Katherine in Brendana Kodrič, Seana Kodriča, Ryana Mavca in Stephanie Cestnik smo si lahko zamišljali, koliko vztrajnosti in vaje je potrebno, da prsti lepo drsijo po klavirju in da se nastopajočim note lepo prelivajo v melodijo. Pri tistih, ki so že lani nastopili, smo lahko opazili viden napredek.

Deset balerin, med njimi tudi Isabella Lavriša, se je predstavilo z baletno točko, Genevieve Pinnington pa z odličnim gimnastičnim nastopom. Katherine Kodrič nas je tudi letos navdušila z irskimi plesi.

Gregoričevi - Danny, Jonathon, Nicolas in Michael

Lea Škrlj in Sarah Hull sta gledalce prijetno presenetili s plesno točko. Na kitaro sta igrala Mark Laszutko in Brendan Kodrič, na flavto pa Julia Grzinčič. Dvanajstletna Madison Mikolič je s svojim lepim glasom in odersko prisotnostjo pokazala, da ima za seboj že nekaj pevskih izkušenj. Leah Markun je lepo v slovenščini zapela pesmico Mamica je kakor zarja, na kitari pa jo je spremljal oče John. Jonathon Gregorič izhaja iz družine muzikantov. Ob spremljavi brata Nicolasa na baritonu, strica Dannyja na harmoniki in očeta Michaela Gregoriča na basu je zapel Slakovo pesem, kot da mu je prirojeno nastopanje v ansamblu. Jonathon in Nicolas sta dokazala, da slovenska pesem še dolgo ne bo pozabljena.

Na koncu programa so še nastopili člani

župnijske skupnosti na Brown's Line, to je zbor Naša pesem pod vodstvom Mojce Dimperio. Nazadnje so se z glasbeno točko predstavili še znani trije slovenski muzikantje Andrej Pahulje, Matija Lebar in Milan Vinčec, ki so ves večer skrbeli za kulisami za glasbeni del predstave in ki s svojimi glasbenimi talenti vedno radi pomagajo mladim.

Kot je v zahvalnem nagovoru povedala Milena Soršak, je organizacijski odbor Talent showa vložil veliko prostovoljnega dela v pripravo in izvedbo te prireditve. Zahvalila se je vsem sodelavcem, nastopajočim, še posebej mladim in njihovim staršem, ter vsem, ki so na katerikoli način prispevali k uspehu tega nastopa.

Vesela sem, da sem lahko z Joejem Ovčjakom sodelovala pri tej dobrodelni prireditvi, ki me je navdala z občutkom, da je med mladimi še veliko zanimanja za slovensko skupnost, predvsem pa občutka solidarnosti s tistimi, ki jih je življenje za marsikaj prikrajšalo.

Ob prigrizku se je nadaljeval pogovor o uspešnem nastopu in želji, da bi se še večkrat sestali mladi in stari in tako nadaljevali že začrtano pot medsebojne pomoči.

Pričelo se je pred 18. leti

Marjeta Franc

Pričelo se je pred 18. leti s pomočjo lazarista g. Tomaža Mavriča. Letos se nadaljuje s pomočjo naših sedanjih duhovnikov g. Valentina Batiča in g. Tonija Burje. Kaj se torej pripravlja že 18 let zapored? To je misijonska tombola pri župniji Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Novem Torontu. Naj vam torej nekoliko predstavim letošnjo osemnajsto misijonsko tombolo.

V soboto, 6. marca smo v župnijski dvorani pripravili okoli 600 različnih nagrad (dobitkov), ki so dar dobrih župljanov in drugih dobrotnikov. Pridni sodelavci vedno znova porazdelijo dobitke, kar je veliko in skrbno delo. Mnogo drugih sodelavcev pa napeče štrudlje (jabolčne zavitke), kar ljudje ob tomboli kupijo tudi za domov (pečeno ali zmrznjeno). Sama tombola pa je bila na nedeljo, 7. marca popoldan.

Dvorana je bila že skoraj polna. Čutila se je napetost ob pričakovanju, kdo bodo srečni prejemniki dobitkov, za koga bo namenjena letošnja pomoč izkupička tombole? Apostolski krožek se je odločil, da bo letos podprl projekt misijonarja g. Dragota Ocvirka, ki deluje tudi na Salomonskih otokih. Misijonarja osebno poznam od časa, ko sem pomagala v misijonski pisarni v Ljubljani. Vselej se je zelo trudil, da bi ljudem pomagal in vedno je bil nasmejan.

Naj mojemu prispevku dodam nekaj odstavkov iz pisma misijonarja g. Ocvirka.

“Ker je kandidatov za lazariste vedno več, se je pokazala nujna

potreba po izgradnji lastne vzgojne hiše za lazariste. Doslej lazaristi na Salomonih nimamo lastne strehe nad glavo in živimo v medškofijskem bogoslovju. Toda tu zmanjkuje prostora in ni mogoče imeti še lazaristovskih bogoslovcev, zato nam ni preostalo drugega, kakor da začnemo razmišljati o nakupu zemlje in gradnji lastne vzgojne hiše.

Odločili smo se, da bo ta hiša služila tudi usposabljanju laičkih vincencijanskih sodelavcev in bo nudila različne tečaje od opismenjevanja, pouka različnih veščin za fante in dekleta do jezikovnih in glasbenih tečajev... Zato smo jo poimenovali Izobraževalno središče sv. Vincencija in sv. Ludovike – Formation Center of St. Vincent and St. Louise”

Ob letošnji tomboli smo zbrali 17.200 kanadskih dolarjev. Nekaj denarja so dobrotniki namenili drugim misijonarjem. Večji del, 13.000 dolarjev pa smo poslali g. Ocvirku.

Tombola je bila zelo uspešna. Zato se tudi tukaj zahvalimo vsem župljanom in drugim za udeležbo in darove. Prav tako tudi vsem donatorjem večjih nagrad in seveda vsem prostovoljnim sodelavcem ter duhovnikom. Brez vseh teh ljudi ne bi bilo zaželenih uspehov.

Hvala vsem in Bog povrni!

KSK včeraj, danes in jutri

Pogovor s predsednikom Frankom Riharjem - Cvetka Kocjančič

Ob 20-letnici KSK smo naslovili nekaj vprašanj njegovemu predsedniku in ga prosili, da predstavi delo KSK in njegovo vizijo za prihodnost.

Franc Rihar

Gospod Rihar, vi ste že kar nekaj let predsednik KSK. Kdaj ste prevzeli vodenje te organizacije in kako gledate na delo v preteklih dvajsetih letih?

Za predsednika Kanadskega slovenskega

kongresa (KSK) sem bil izvoljen leta 2001, torej pred devetimi leti. Letos praznujemo 20. obletnico ustanovitve KSK in moje mnenje je, da je KSK v teh dvajsetih letih opravil zelo pomembno delo in sicer v dveh zaznavnih obdobjih: pred osamosvojitvijo se je prizadeval za demokratizacijo Slovenije in za njeno neodvisnost, takoj po razglasitvi samostojnosti pa za njeno mednarodno priznanje in za obveščanje kanadske javnosti o situaciji v Sloveniji. Sodeloval je tudi pri zbiranju gnotne pomoči Sloveniji. Iz drugega zaznavnega obdobja kongresnega dela bi rad omenil le nekaj važnejših dogodkov, to je publikacijo knjige *Od lipa do javorja/From Lipa to Maple*, organiziranje gnotne pomoči argentinskim Slovencem, ustanovitev Mladinskega sklada in organizacijo tradicionalnega pomladanskega kulturnega

večera. Kvalitetni kulturni večeri so bili in bodo ostali še naprej ena naših glavnih prizadevanj.

KSK je registriran kot federalna kanadska neprofitna ustanova in je včasih imel več odsekov po raznih kanadskih mestih, kjer strnjeno živijo Slovenci.

Res je, KSK s svojo ustavo je registriran pri kanadski vladi kot neprofitna organizacija. To dejstvo potrjuje izdana listina (charter), ki v okviru omenjene ustave dovoljuje kongresno delovanje širom po Kanadi.

Kako sodelujete s Slovenci širom po Kanadi?

KSK je tesno povezan predvsem s Slovenci v Manitobi in Britanski Kolumbiji in imamo z njimi tesne stike. V ostalih provincah je kongresnega življenja manj, čeprav se trudimo, da bi se stiki ohranili tudi v drugih provincah.

Opazati je, da za Kongres ni več takega zanimanja, kot je bilo v začetku, kar je razumljivo, saj je drugo generacijo Slovencev težko navdušiti za društveno delo, še posebej tako, ki je tako tesno povezano s Slovenijo in zahteva poznavanje jezika in razmer v Sloveniji.

Goreče zanimanje in sodelovanje pri KSK v začetku kongresnega gibanja je bila v glavnem posledica silnih domovinskih čustev v obdobju slovenske borbe za neodvisnost. Ta čustveni zagon je po

pridobitvi slovenske neodvisnosti v veliki meri usahnil in ta pojav je eden od glavnih vzrokov, da se je tudi zanimanje za KSK zmanjšalo. Poleg tega je nekaj zavednih in delovnih članov umrlo (npr. dr. Srečko Pregelj), nekaterim drugim so pa moči, predvsem zaradi bolezni, pojenjale (npr. dr. Stane Bah, Leander Škof). Te ljudi ni lahko nadomestiti. Čeprav moram reči, da so se novi člani UO dobro prilagodili in po svojih močeh pomagajo pri našem delu.

Kakšno je sodelovanje mladine pri Kongresu in na kakšen način si KSK prizadeva, da bi pritegnil več mladine?

Kar se tiče sodelovanja druge generacije, to je Slovencev rojenih v Kanadi, smo pred leti, da bi dvignili večje zanimanje za slovenstvo in KSK, začeli podeljevati mladini, ki konča slovensko šolo, kongresne medalje. Tudi zgoraj omenjeni Mladinski sklad naj bi prav tako prispeval k večji zavesti mladine, da so slovenskega rodu.

Kakšna je danes vloga Svetovnega slovenskega kongresa in s tem v zvezi tudi KSK?

Vloga Svetovnega slovenskega kongresa, s katerim je KSK delovno tesno povezan, je v slovenski državi zelo pomembna. SSK se odlikuje na mnogih delovnih področjih. Eno najpomembnejših delovanj je organiziranje srečanja slovenskih strokovnjakov, ki delujejo širom po svetu na različnih znanstvenih področjih: medicine, farmacije, gradbeništva in arhitekture, glasbe, prava, tehnike in gospodarstva. Prav to delo je Ministrstvo za visoko šolstvo,

znanost in tehnologijo RS ocenilo z izdajo odločbe, **da ima SSK status društva v javnem interesu na področju znanosti.**

Kakšna je vizija Kongresa za prihodnost?

Prihodnost KSK zavisi predvsem od druge in tretje generacije Slovencev, to je njihove žive in ponosne slovenske zadržanosti. Kot sem že omenil, naj bi k temu razpoloženju mladih ljudi prispevale medalje, ki jih KSK podeljuje učencem, ki končajo slovensko šolo v Kanadi, in Mladinski sklad, ki naj bi vzpodbujal mladino k ohranjanju slovenskega kulturnega izročila.

Zdi se mi tudi, da bi bilo treba resno pomisliti o morebitnem izdajanju mladinske publikacije in sicer v angleškem/slovenskem jeziku ali pa zagotoviti mladini več tiskanega prostora v obstoječem slovenskem tisku v Kanadi. Mogoče bi tako upočasnili odpad naše mladine od narodovega telesa. O tem bomo več razpravljali na Občnem zboru, ki ga bomo verjetno pripravili v jeseni.

Umril je Frank Jeraj

V starostnem domu Lipa v Torontu je 9. aprila letos v 93 letu starosti umrl Frank Jeraj. Pri pogrebni maši v cerkvi Sv. Gregorija v Hamiltonu so se od njega zadnjič poslovili njegovi otroci z družinami, številni prijatelji in člani župnijskega Kulturnega društva, katerega aktiven član je bil, še posebej v prvih letih delovanja, v njihovem spominu pa bo še posebej ostal kot soustanovitelj in prvi voditelj folklorne skupine Soča.

Kulturni večer Kanadskega slovenskega kongresa

Cvetka Kocjančič

Ob 20-letnici ustanovitve Kanadskega slovenskega kongresa je le-ta 13. marca 2010 v dvorani župnije Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Torontu organiziral slavnostni Kulturni večer, na katerem so z izbranim programom počastili ta visoki jubilej.

Prof. dr. Jože Trontelj

Za začetek programa je Vokalna skupina **Plamen** zapela kanadsko in slovensko himno, temu pa je sledil nagovor predsednika KSK Franka Riharja, ki je orisal delo KSK v preteklih dveh desetletjih. Čestitke je osebno izročil tudi veleposlanik RS g. Tomaž Kunstelj, ki je

v svojem kratkem nagovoru poudaril vlogo Kongresa pri procesu demokratizacije in osamosvajanja Slovenije.

Letošnji slavnostni govornik na tej tradicionalni prireditvi je bil predsednik SAZU prof. dr. Jože Trontelj, ki je posebej za to priložnost prišel iz Slovenije. Kot zdravnik nevrolog in predsednik komisije za medicinsko etiko je dr. Trontelj zbranim udeležencem Kulturnega večera spregovoril o možnostih lajšanja bolečin umirajočim bolnikom in o negativnih učinkih zdravil, ki so bolnikom na razpolago. Poudaril je, da vsak bolnik lahko zdravila sprejme ali

odkloni in da je pomembno, da se bolniku, ki trpi neznosne bolečine, le-te poskuša olajšati.

V kulturnem delu programa se je najprej predstavila Folklorna skupina Nageljčki, ki jo vodita Irena Soršak-Jager in Sabina Sečnik, in s svojim nastopom pokazala, da je zanimanje za slovensko kulturno dediščino živo tudi med tretjo generacijo kanadskih Slovencev.

Vokalna skupina Plamen pod vodstvom Marije Ahačič-Pollak je občuteno zapela tri slovenske pesmi in kot vedno, tudi tokrat izredno navdušila navzoče s svojim odličnim petjem.

Dr. Tone Kačnik je z izbranimi recitacijami opomnil navzoče na ljubezen do domovine, ki so jo v svojih delih izpovedovali slovenski pesniki in pisatelji.

Mladi slovenski glasbenici – Nastasija Žibrat (pianistka) in njena sestra Julija (violinistka) sta odigrali sedem skladb svetovnih klasikov in s svojim odličnim nastopom pokazali, da se jima obetajo visoki glasbeni dosežki.

Po programu je sledila odlična zakuska in prijetno druženje.

Iz kronike Slovenskega društva Vancouver

Silva Plut

Leto 2010 se je za naše društvo začelo sredi januarja z občnim zborom, ki pa so ga morali zaradi nezadostnega obiska ponovno sklicati. Konec meseca je bil novi odbor končno izvoljen. Predsednik Joe Herceg je na predsedniškem mestu že tretjič zapovrstjo, njemu pa bodo letos v pomoč še odborniki Špela Praznik Bello, dr. Vilko Maček, Ida Krajsek, Vera Uršnik, Milena Favero, Juan Bello, Milica Desman in Goldie Carr. Kot je gotovo realnost za druga društva v Kanadi, se bo treba tudi pri nas zanesti na širše članstvo, kajti moči članov pešajo, mladega prirastka pa ni.

*Direktorica komunikacije Vlade RS Veronika Stabej, kanadski minister Gary Lunn in slovenski veleposlanik Tomaž Kunstelj
Photo: Stanko Gruden, STA*

Prvi družabni dogodek tega leta je bil 14. februarja, ko nas je obiskala slovenska olimpijska delegacija. V lepo okrašeni dvorani je zavel olimpijski duh in polna dvorana rojakov, prijateljev športa, je imela enkratno priložnost biti skupaj z olimpijskimi športniki. Med častnimi gosti so bili dr. Igor Lukšič, slovenski minister

za šolstvo in šport, Tone Vogrinec, vodja slovenske olimpijske odprave, njegov pomočnik Jaroslav Kalan, Marko Rajster, direktor direktorata za šport, slovenski veleposlanik v Ottawi Tomaž Kunstelj, prejšnja veleposlanica Veronika Stabej in častni konzul v Vancouvru dr. Branko Palčič. Predsednik in generalni sekretar Olimpijskega Komiteja Slovenije, mag. Janez Kocijančič in mag. Tone Jagodic, sta pa žal morala svoj obisk v zadnjem trenutku odpovedati.

Novinarji in fotografi so se najprej sestali na tiskovni konferenci, potem pa se je pričel kratek program. Predsednik Joe Herceg se je vsem prisotnim zahvalil za obisk in pozdravil častne goste. Slovenski pevski zbor je zapel obe himni in nekaj narodnih. Sledila sta govora dr. Lukšiča in Toneta Vogrinca. Slednji je opozoril na dobro pripravljenost slovenskih športnikov

Pri mašnem bogoslužju

in na velike upe za osvojitve tudi najvišjih trofej, posebno pri Petri Majdič in Tini Maze. Nesrečni padeč Majdičeve je takoj naslednji dan prekrižal ta pričakovanja. Na oder so bili povabljeni športniki in doživeli navdušen aplavz. Očitno so bili veseli tako toplega sprejema. Tudi sicer so bili to preprosti, zelo dostopni in prijazni mladi ljudje, ki so se radi pogovarjali in delili svoje avtografe.

Program se je nadaljeval z nastopom mladih iz Abbotsforda, ki so zaplesali v živahni predstavi, pripravljene prav posebno za druge olimpijske odre po Vancouvru.

Vsi navzoči so bili potem povabljeni k obloženim mizam, kjer se je razvil tudi marsikak zanimiv pogovor s športniki in drugimi gosti iz domovine. Takoj naslednji dan je časopisje v Sloveniji v sliki in besedi in v povsem pozitivni luči poročalo o tem sprejemu športnikov. Veseli in počaščeni smo bili, da smo kot društvo lahko podprli napore in prizadevanja slovenske olimpijske reprezentance. Gostje so dobili v dar jubilejne značke in dve jubilejni knjigi,

izdani ob 50. obletnici društva.

Med druge društvene dogodke šteje tudi sv. maša na četrto postno nedeljo, 14. marca v Slovenski dvorani. Obiskal nas je duhovnik lazarist iz Slovenije, dr. Robert Petkovšek in nas vzpodbujal, da se v svojih srcih pripravimo na Veliko noč. Pevski zbor je spremljal liturgijo ob spremljavi orgel in poznane pesmi postnega časa so prebudile spomine na domovino, kjer smo včasih praznovali lepe velikonočne praznike. Ob kavi in pecivu smo se potem še dolgo pogovarjali, gospod Petkovšek pa je odhitel naprej v Prince George.

Prireditve, ki nas bodo letos združevale, so še Materinski dan, piknik na Dan očetov, piknik zveze Bled, Obletnica, Vinska trgatev in Silvestrovo. V društvu še vedno delujejo pevski zbor, folklorna skupina in slovenska šola, mesečno se zbirajo naši starejši občani, planinci pa hodijo na pohode po lokalnih gozdnih poteh. Trudimo se, da bi obdržali stike med seboj in tako ohranjali to, kar je v nas slovenskega.

Slovenska dvorana v Edmontonu žrtev urbanizacije

Slovenska dvorana v Edmontonu

Slovincem, ki so pred 40-imi leti kupili staro, enorazredno šolo in si v njej uredili svoj društveni dom, bodo po odloku mestne skupščine to svoje zbirališče izgubili in se resno bojijo, da si novega društvenega doma ne bodo mogli zgraditi. O usodi tega društvenega doma je pred nedavnim poročala kanadska nacionalna televizija CBC.

Mestna skupščina se je namreč odločila za širjenje 66. Avenije in jo povezati z Anthony Henday Drive. Ker za to potrebujejo prostor,

kjer stoji slovenski dom, ga je moralo slovensko društvo občini prodati, čeprav so se vsi zavedali, da z denarjem od prodaje svoje stare zgradbe, ki je preko štirideset let dobro služila

svojemu namenu in kjer so se kot velika slovenska družina rojaki zbirali ob raznih kulturnih in družabnih prireditvah, ne bodo mogli zgraditi novega društvenega doma. »Veliko lepih spominov imamo na ta dom,« je za CBC povedala Francka Brus, »in ko bomo izgubili dom, bodo izginili tudi spomini – razen če bomo gledali knjigo.« Slovensko društvo Edmonton je namreč ob svoji 40-letnici izdalo obsežno spominsko knjigo, v kateri je poleg pregledno napisane zgodovine društva tudi obilo fotografij, ki pričajo o društvenem delovanju skozi štiri desetletja. »Ljudje se bodo porazgubili. Dvorana nas je družila. Vsi Slovenci so prihajali v ta dom, mladi in stari.«

Društvo je zaprosilo mestno občino, da jim zgradbo prestavi na zemljišče, ki ga je društvo kupilo v bližini starega doma, vendar to ni bilo mogoče, ker je sezidana iz cementnih blokov.

Čeprav je članstvo pri društvu že nekoliko upadlo, se na njihovih prireditvah še vedno zbere do 300 ljudi. Člani bi radi gradili novo dvorano, vendar Francko Brus, sedemkratno predsednico, skrbi, kako bi jo v današnjih razmerah zgradili in potem vzdrževali.

»Mogoče pa smo Slovenci najbolj močni ravno takrat, ko nam nekaj na silo vzamejo,« je nekdo komentiral to situacijo. »Mogoče pa bo to priložnost, da zbereme še druge Slovence, ki so se že nekoliko porazgubili, in s skupnimi močmi zgradimo nov dom, ki nam bo še večja vzpodbuda za ohranjanje slovenstva v Edmontonu.«

Jože Kastelic - devetdesetletnik

Cvetka Kocjančič

Jože Kastelic

Težko si zamišljamo, kakšna bi bila slovenska skupnost v Torontu brez velikodušne pomoči Jožeta Kastelica. Ob praznovanju njegove častitljive 90-letnice so se zbrali okoli njega njegovi sorodniki in ožji prijatelji, da bi se mu osebno zahvalili za njegov dar prijateljstva in za njegovo podporo slovenski skupnosti, ki jo ves čas svojega bivanja v Kanadi izdatno podpira, da omenim samo slovenske cerkve, starostni dom Lipa, pa Kanadski slovenski kongres in Vseslovenski kulturni odbor, ki imata že skoraj dvajset let brezplačno pisarno v njegovi poslovni zgradbi na Brown's Line v Torontu, posredno pa so te njegove podpore deležni tudi poslušalci radijske oddaje Glas kanadskih Slovencev in bralci Glasila

kanadskih Slovencev. Ob njegovem visokem življenjskem jubileju mu iskreno čestitamo in se mu zahvaljujemo v imenu vseh, ki se jih je na kakršenkoli način dotaknila njegova dobrotelost.

Jože Kastelic je v poslovnem svetu med Kanadčani v širšem Torontu znan kot uspešen in ugleden gradbenik, ki se je uveljavil še posebej v gradnji hiš in rezidenčnih blokov, pa tudi poslovnih zgradb. Delal je vedno z veseljem, zato zanj ni bilo upokojitve; po smrti soproge Tončke, njegove dolgoletne življenjske sopotnice, je z delom popustil, ker se je tudi pri njem oglasila bolezen, ki ga je še zlasti zadnje leto tako prizadela, da je šel okrevat v starostni dom Lipa in tako tudi na lastni koži občutil pomembnost te slovenske ustanove, ki je brez njegove izdatne finančne pomoči Slovenci prav gotovo ne bi imeli.

Jože Kastelic se je rodil na Jožefovo 1920. leta v Žvirčah pri Hinjah. Po vojni se je, kot veliko njegovih sorojakov, pridružil reki beguncev, nekaj let preživel v taboriščih Avstrije in leta 1948 pristal v Kanadi, kjer je moral iti najprej za eno leto na obvezno delo na farmo v Belleville, potem pa je štiri leta delal na železnici v Torontu. Za gradbeno obrt se je odločil takorekoč po naključju, ko se mu je ponudila priložnost, da je po ugodni ceni kupil zemljišče in je na njej z ekipo slovenskih obrtnikov zgradil prvo hišo. Lastniki sosednjih zemljišč so ga prosili, da bi še njim zgradil hiše in tako se je začelo. Ko si je na ta način nabral nekoliko kapitala, je kupil večja zemljišča in na njih

zgradil cela naselja. Največ se je ukvarjal z rezidenčno gradnjo, povečini na zahodnem delu Toronta, pa tja do Etobicoka, Oakvilla, Mississauga in Burlingtona. V veliko pomoč mu je bil brat Ignac, ki se je pri njem zaposlil takoj, ko je prišel v Kanado leta 1958. Jože je zaposloval v glavnem slovenske delavce in obrtnike, za katere pravi, da so izredno pridni in sposobni delavci in da se je nanje vedno lahko zanesel, da je bilo delo pravočasno dokončano. Nikoli ni imel problemov ne z delavci ne s podizvajalci, ker je z vsemi dobro in pošteno ravnal. Tudi zaradi tega uživa ugled ne samo v slovenski, ampak tudi v širši torontski poslovni skupnosti.

Jože nima posebnih šol, ampak naravno inteligenco, ki zna iz delovnih izkušenj izbirati modrost in jo pravilno in koristno uporabiti. To ne velja zgolj za njegovo poslovno delo, pač pa tudi za njegovo društveno delo. Je bolj redkobeseden in v svoji skromnosti rajši ljudi posluša, kot da bi jim vsiljeval svoje ideje, toda, kadar ga kdo vpraša o katerikoli stvari, dobi pri njem koristen in pameten nasvet.

Z delom za slovensko skupnost je Jože Kastelic začel že leta 1953, ko se je porodila ideja za gradnjo prve slovenske cerkve na Manning Avenue v Torontu. Ko se je v okviru župnije pojavila ideja, da bi kupili zemljišče in ga uredili v letovišče, je Jože poiskal in kupil primerno zemljišče pri Boltonu, tako da ni ostalo samo pri ideji, ampak je tu res zraslo lepo letovišče, ki je še danes v ponos slovenski skupnosti. Bil je zelo aktiven pri gradnji druge slovenske cerkve v Torontu. Največji spomenik njegovega dela in samožrtvovanja pa je slovenski starostni

*Županja mesta Mississauga
Hazel McCallion in devetdesetletnik Jože Kastelic*

dom Lipa. Koliko denarja je zanj daroval, noče na veliki zvon obešati, pa tudi s tem, da je tam opravljal prostovoljna gradbena dela, se nerad hvali. Zato pa tisti, ki poznajo razmere, s ponosom povedo, da brez njega torontski Slovenci te pomembne ustanove ne bi imeli. Leta 2002 so v zahvalo za njegov doprinos poimenovali novi del starostnega doma Lipa: Kastelic Wing.

Jožetove izdatne pomoči je bila deležna tudi njegova rodna vas. Že ob svojem prvem obisku v Sloveniji, ko so mu vaščani povedali, da bi radi obnovili porušeno cerkev, je takoj priskočil na pomoč. Tudi spomenik po vojni pomorjenim vaščanom je sam plačal, deloma zato, ker so na njem imena treh njegovih bratov, deloma pa zato, ker je bila njemu namenjena podobna usoda kot triinšedemdesetim njegovim vaščanom. Poleg izdatne finančne pomoči za demokratizacijo Slovenije se je Jože

vsestransko angažiral, tako v Kanadi, kot v Sloveniji. Bil je med ustanovnimi člani Kanadskega slovenskega kongresa, Vseslovenskega kulturnega odbora in Kanadske slovenske gospodarske zbornice. V upravnem odboru Svetovnega kongresa je že od njegove ustanovitve leta 1991.

Jože Kastelic je zgled slovenskega podjetnika, ki je pripravljen svoje blagostanje deliti, saj se zaveda, da mu njegov uspeh nalaga večji dolg do skupnosti. Nikoli ga ni bilo sram povedati, da je Slovenec. In kot zaveden Slovenec je bil vedno pripravljen pomagati Slovincem in organizacijam, ki Slovence v Kanadi družijo. Je eden redkih slovenskih podjetnikov v Kanadi, ki je pripravljen plačati polno ceno za svoje slovenstvo, ne samo v obliki finančne pomoči, ampak tudi v svojem nesebičnem razdajanju za Slovence. Vedno je pripravljen pomagati, kadar gre za dobro stvar, in se pri tem ne sprašuje, kaj bo dobil v zameno.

Za svojo nesebično podporo skupnosti je Jože Kastelic prejel številna odličja s strani Kanade, Slovenije in celo Svetega sedeža.

Leta 1992, ob 125-letnici kanadske konfederacije je prejel **125th Anniversary of the Confederation of Canada Medal**, ki jih je Kanada podelila

zaslužnim osebam, ki so bistveno prispevale skupnosti in Kanadi.

Leta 2002 je prejel **Queen Elizabeth II Golden Jubilee Medal**, ki jo je Kanada podelila zaslužnim osebam za njihov doprinos skupnosti in Kanadi v preteklih petdesetih letih. Leta 2001 je prejel **Častni znak svobode**

Republike Slovenije, priznanje za njegovo pomoč domovini. Leta 2003 pa je postal eden izmed redkih dobitnikov papeškega odlikovanja **Svetega Gregorija Velikega**, ki ga prejmejo osebe za doprinos Cerkvi ali za zgledno življenje v skupnosti.

Z besedami se ne da opisati vseh velikih del, ki jih je Jože Kastelic naredil za slovensko in za širšo kanadsko skupnost, pa za Republiko Slovenijo, še manj pa tistih uslug, ko je bilo treba kakega gosta iz Slovenije kam zapeljati, poravnati nepredvideni račun, založiti denar za kako stvar... ali preprosto narediti sočloveku uslugo. S svojim zgledom je pokazal, da lahko kot skupnost uspemo le na ta način, da vsak po svojih močeh prispevamo k doprinosu skupnosti, da se uspeh človeka meri tudi po tem, kaj je naredil za dobrobit skupnosti, ne le, kako je uspel v poslovnem svetu. Takih zgledov pa še zlasti v današnjih časih tudi naša domovina potrebuje.

Iskrice iz olimpijskega ognja

Marinka Žumer

Olimpijske igre so velik dogodek za mesto, ki jih gosti, pa tudi nepozabno doživetje za vse, ki kakorkoli sodelujejo pri tem izjemnem projektu.

Vse se začne in konča z olimpijskim ognjem, ki že dolgo pred začetkom športnih tekem ogreva ljudi, ki spremljajo njegovo pot od Olimpa v Grčiji do kraja, kjer se bodo pomerili najboljši športniki na svetu.

Tudi Kanada je, vznemirjena v veselem pričakovanju Olimpijskih iger v Vancouvru, sledila olimpijski bakli, ki je povsod, kamor je prišla, prinašala toploto,

navdušenje in veselje.

Tak ogenj, ki združi in ogreje toliko ljudi, ne more ugasniti z dnem, ko se Olimpijske igre končajo. Iskrice iz olimpijske plamenice bodo še dolgo grele srca ljudi, ki so se jih dotaknile.

Zagotovo pa nikoli ne bodo ugasnile v srcih in spominih tistih, ki so imeli to srečo, da so smeli nositi olimpijski ogenj. Med njimi je bila tudi nadarjena športnica in učenka Slovenske šole iz Lipa Park v St. Catharines, trinajstletna Kristina Strojín.

Kristina, bila si ena od nosilk olimpijske bakle. Kako so te izbrali za to veliko čast?

Izbrana sem bila preko Campa Bucko, to je Burn Camp for Kids in Ontario. (Tabor Bucko omogoča otrokom od 7. do 17. leta starosti, ki okrevajo po opeklinah, druženje in različne aktivnosti.)

Kaj si doživljala, ko si izvedela, da boš nosilka olimpijske bakle v Wellandu?

Ko sem izvedela, da so izbrali mene, sem bila vsa iz sebe od veselja. Navdušena sem bila, da bom predstavljala Kanado pri tem delu Olimpiade. Bila sem zelo ponosna, da bom vsem Kanadčanom prinesla polet in olimpijsko razpoloženje.

Ali so bile za ta dogodek potrebne posebne priprave?

Skupaj z ostalimi, ki so tudi nosili olimpijsko baklo, sem se udeležila nekaj srečanj. Na ta srečanja so prišli še sponzorji od RBC zavarovanja in Coca Cole. Na dan, ko sem nosila olimpijsko baklo, smo se vsi zbrali in član komiteja za Olimpijski ogenj nam je povedal, kaj in kako moramo

Kristina Strojín

ravnati med samim tekom z olimpijsko baklo.

Povej nam kaj o tem posebnem dnevu v Wellandu.

Na dan mojega olimpijskega teka v Wellandu sem se čutila res pomembna, ker sem Kanadčanka. Ko sem stopila iz avtobusa in začela teči, sem bila presrečna in na robu solza. Ljudje, ki jih sploh nisem poznala, so se gnetli okrog mene in se želeli slikati z menoj in z olimpijsko baklo. Tekla sem 300 m, pa se mi je zdelo, da vsi poznajo moje ime. Nositi olimpijsko baklo je bilo zame nepozabno doživetje. Nemogoče ga je opisati. Lahko rečem le, da je bilo čudovito.

Kaj te je najbolj prevzelo, ko si gledala Olimpijske igre v Vancouvru?

Olimpijske igre so bile polne navdušenja in mislim, da so nas združile, da slavimo različne športe in se zabavamo. Pri vseh državah sem videla, da so športniki v timu zares podpirali drug drugega in da so se zelo kolegialno obnašali do športnikov iz drugih držav. Čestitali so drug drugemu, sodelovali in se veselili vsakega uspeha.

Kateri pa je tvoj najljubši šport?

Najraje imam soccer (nogomet), ker rada tečem in imam rada odprto prostor. Všeč mi je timsko delo, ki mi omogoča pridobiti večjo spretnost in boljše strategijo. Igram v tekmah za Jets iz St. Catharinesa in upam na dobro športno leto.

To želimo Kristini tudi mi. Upamo, da bodo iskrice iz Olimpijskega ognja v Vancouvru še dolgo prižigale športni duh v srcih ljudi po Kanadi in povsod tam, kjer so jih pripravljene sprejeti.

Mark Sluban Olympic Torch Bearer

Among the countless Olympic Torch Bearers across Canada was also Mark Sluban, ESTEEM Team Program Manager with ACTIVATE Canada. The

ACTIVATE program is a national, not-for-profit, youth-led program which facilitates youth engagement and leadership through the development and delivery of sports and active recreational programs in communities across Canada.

Pri Glasilu si po svojih močeh prizadevamo, da bi zadovoljili bralce, še posebej pa naše dopisnike, vendar se zavedamo, da ne moremo vedno vseh zadovoljiti in da se kljub našemu pozornemu delu še vedno vrinejo napake.

V uredništvu si pridružujemo pravico, da članke po potrebi skrajšamo in dopise za objavo primerno lektoriramo, da ustrezajo standardu novinarske etike.

Marjanu Dragozetu, ki z našimi popravki njegovega članka Fotografiranje prepovedano, objavljenega v prejšnji številki, ni bil zadovoljen, se opravičujemo, še posebej pa zaradi napake, ker smo pod sliko hiše v vasi Planina napisali podnaslov Jorasova hiša.

Ob Veliki noči

Martin Polanič

Kadar kdo priloži drv na že ugašujoči ogenj, plameni zagorijo z novo močjo. Tako po dolgi zimi prvi topli žarki prebudijo dremajočo, skoraj mrtvo naravo. Zgodnje zelenje in rože, nekatere še pokrite z odpadlim listjem, ki ga jesenski veter ni odvrtničil ali ga je isti pripihal od bogve kje, že silijo iz temne prsti na površje, v toploto in svetlobo. Ptice si iščejo pod napušči streh, v kolenih odtočnih žlebov, v krošnjah dreves in ob visokih lesenih plotovih, obraščenih z grmovjem, primerna in varna mesta za svoja pletena domovanja. Prebujajoča narava in toplo sonce vabita ljudi iz zimske omrtvelosti v zunanji svet, ki se leto za letom prebujata v novo življenje.

V takšnem prelepem dnevu se ne morem upirati skušnjavi, da se ne bi izpostavil toploti in soncu. Iz garaže si privlečem s prahom pokrit zložljivi stolček, postavim ga na sončno leho, se zlekнем, še prej pa na tla postavim kupico domačega, potem pa zaprem oči in se prepustim sanjarjenju in obujanju spominov.

Na spomlad, takoj po skopnelem snegu, smo začeli nabirati suhe, mrtve veje, ki sta jih teža snega in moč vetra nalomila od dreves, ki so v skupinah ali kakor samotarji rastla med polji. Potem smo jih vlačili ali vozili z leseno šajtrgo na nekoliko odmaknjeno njivo, kjer smo jih zlagali na kup, katerega smo pripravljali za velikonočni ogenj ali velikonočni kres.

Pri brskanju med spomini se ustavim: po kakor na platnu namalani beli cesti

hodijo posamično ali v gručah praznično oblečeni ljudje. Nekoliko ločeni od starejših so skupinice mlajših fantov in deklet, ki v rokah nosijo v butare (v presmece) vezano cvetje. Med vse to se meša smeh in glasno govorjenje, ki ga tu in tam zmoti izza hrbta prihajajoče konjsko prhanje in ropot prehitevajočih zapravlživčkov.

V dnevih po cvetni nedelji so v naseljih potihnili glasovi. Opravljala so se le nujna dela. Ljudje in narava so se zavili v skoraj skrivnostni mir in molk, le veter je tu in tam hušknil po krošnjah dreves in za trenutek zmotil mir. V četrtek pa so potihnili tudi brneči glasovi zvonov. Bilo je v tistem tednu.

Popoldan, na Veliki petek, so bila cerkvena vrata odprta na stežaj. Številni šolarji, obremenjeni s šolskimi torbami, so po končanem pouku napolnili prostor pod korom in se prerivali okoli božjega groba. Starejši pa so hodili od postaje do postaje križevega pota in molili žalostni del rožnega venca.

Zvečer ob koncu dneva, pred počitkom, je bilo potrebno pripraviti še velikonočna jedila. S skrbjo so gospodinje zlagale dobrote v lično pletene cekarje; korenine hrena - za žeblje in trpljenje, lepo rdeče barvani pirhi - za kapljice svete krvi, kolač kruha - za trnjevo krono in kos prekajenega mesa - za Kristusovo telo. Košare so potem pokrile z lepimi, z domačimi ornamentmi izvezenimi prtiki. Drugi dan pa so se v spremstvu otrok odpravile v farno cerkev k žegnu.

Ob poteh in križpotjih so šopki spomladanskih rož krasili znamenja in kapelice. Med svežim cvetjem so viseli lestenci, pleteni iz pšenične slame in klasja, ki so ostali tam še od zadnje žetve in so se ob siju sončnih žarkov svetili kot suho zlato.

Na velikonočno nedeljo je čez zeleneča polja - kakor v valovih - prinašal veter, zdaj tišje, zdaj glasneje, veseli glas zvonov. Po slovesnem bogoslužju - po vstajenju - so ljudje še nekaj časa postavali pred cerkvijo, se pozdravljali z znanci, modrovali in ugotavljali kakšna bo letina, potem - pred slovesom - pa si stiskali roke in si zaželeli vesele Velikonočne praznike (veseli Füzem). Pozneje, po zaužitju žegna, so se že po stari navadi odpravili od doma, na ogled polj ali odhajali na kratke obiske k znancem, nato pa se zvečer zbirali ob velikem kupu suhljadi, kjer je mladež že težko čakala, kdaj pride čas, da bi zanetili grmado. Končno je ob mraku skozi suhljad švignil rdeči petelin. Najprej je ogenj z visokimi plameni upepelil tanko in suho vejevje, potem pa se nekoliko umiril in načel debelejšo, še nekoliko z vlago napojene veje, ki so se od hude vročine zvijale in boleče cvrčale. Tudi po bližnjih holmih, zasajenih z vinsko trto, so se kakor zvezde na večernem nebu drug za drugim prižigali kresovi.

Ob razgorelem ognju so korajžni dečki začeli nabijati s karbidovim plinom (acetilenom) napolnjene okrogle pločevinaste škatle, katere so ob prižigu glasno pokale. S hribov pa so jim odgovarjali s smodnikom nabiti možnarji, katerih močno pokanje je kakor oddaljeno grmenje odmevalo med

goricami, potem pa zamiralo nekje daleč med gozdički in dolinami.

Tu in tam je kdo priložil na ogenj nove suhljadi ali dregnil z dolgo palico med goreča drva. Pri tem so se v zrak pognali plameni in svetle iskre, ki so mistično razsvetile temno nebo. Silhuete ljudi, ki so z dolgimi palicami postavali okoli ognja, so v domišljiji risale podobe rimskih vojakov, oboroženih z meči in dolgimi sulicami, ki so na griču nad mestom stražili prebičano in od trpljenja umirajoče telo.

Nekje med hribi, pozno v noč se je spet razpočil možnar. Tudi dečki so še pristavljali svoje pločevinke k ognju in odgovarjali v radostnem streljanju. Spet je nekdo dregnil z dolgo palico v ogenj, ki je hušknil z iskrami in s plameni visoko v noč ter razsvetlil temo.

Lojze Grozde – blaženi mučenec v Cerkvi na Slovenskem

Lojze Grozde

P a p e ž Benedikt XVI. je v soboto, 27. marca podpisal d o k u m e n t o priznanju m u č e n i š t v a Lojzeta Grozdeta, dijaka klasične g i m n a z i j e v Ljubljani, literata in gorečega člana Katoliške akcije. Tako je Grozde postal prvi blaženi mučenec v Cerkvi na Slovenskem in za Slomškem drugi blaženi.

Grozde se je rodil 27. maja 1923 v Gorenjih Vodalah, v župniji Tržišče pri Mokronogu na Dolenjskem. Januarja 1943 se je kot takratni dijak zadnjega letnika gimnazije z vlakom vračal domov iz Ljubljane. V Trebnjem je izvedel, da z vlakom ne more naprej, zato je sklenil oditi peš do Mirne. Med potjo je prisedel na nek voz, ki pa ga je prijela partizanska straža.

Pri Grozdetu so partizani našli latinsko mašno knjižico. Odvedli so ga v bližnjo gostilno in zasliševali, nato pa se je za njim izgubila sled. 23. februarja so njegovo truplo v gozdu našli šolarji, na njem pa so bili vidni sledovi strašnega mučenja. Pokopan je bil 25. februarja 1943 na pokopališču Šentrupert na Dolenjskem, v škofiji Novo mesto.

Škofijski postopek za njegovo beatifikacijo se je začel leta 1992 in je bil uspešno sklenjen leta 2003, ko je bila zbrana vsa dokumentacija. Kongregacija za zadeve svetnikov je zbrano gradivo proučila in

ugotovila, da je bilo za njegovo smrt krivo sovraštvo do katoliške vere, kateri je bil že v študentskih letih močno predan.

Pri mučeništvu gre za posebno obliko pričevanja vere v Jezusa Kristusa, ki se navzven pokaže z vdano sprejeto nasilno smrtjo. V katoliški Cerkvi je kandidat za svetnika v večini primerov najprej razglašen za blaženega, kasneje pa (lahko) tudi za svetnika. Za razglasitev mučenca za blaženega, kar imenujemo beatifikacija, ni potreben čudež, za razglasitev blaženega mučenca za svetnika, kar imenujemo kanonizacija, pa je potreben čudež.

Isto soboto, ko je papež proglasil Grozdeta za blaženega mučenca, je odobril tudi objavo odloka o herojskih krepostih Janeza Frančiška Gnidovca. S tem je odprl še zadnja vrata, potrebna za Gnidovčevo blaženost, in sicer za razpravo vsaj enem domnevem čudežu na Gnidovčevo priprošnjo.

Sobotno leto v Novi Mehiki

s. Dorica Sever FMM

s. Dorica Sever

Mineva predzadnji mesec mojega sobotnega leta, zato sem se odločila, da vam napišem nekaj vtisov iz mojega vsakdanjega življenja. V Albuquerque sem prišla lani, konec avgusta. Navdušil me je program, ki ga

vodi s svojo ekipo animatorjev P. Richard Rohr OFM, ki je ustanovitelj Centra za akcijo in kontemplacijo. Skozi vse leto se tukaj odvijajo programi duhovnosti in aktivne vključenosti v socialne in ekološke dejavnosti.

Za vsakega, ki pride sem, je najprej pomembno to, da se odloči za preprosto življenje in se odpove osebnemu komfortu.

Življenje v mešani skupnosti z drugimi, ki pripadajo različnim narodnostim, veri, svetovnemu nazoru, je pravo bogastvo, saj nas odrešuje naše zagledanosti v lastno identiteto in etnično pripadnost.

Skupni imenovalec je slediti Jezusovemu nauku in življenju po evangelijskih vrednotah, ki nas vodijo k osebnemu spreobrnjenju in odločitvi služiti bratom in sestram, posebno tistim, ki so pozabljeni in odrinjeni na rob družbe.

Kontemplativno življenje je središče skupnosti. Vsakdanja meditacija v tišini, branje Evangelija in razmišljanje ob Božji Besedi, bogati naše življenje in nam daje moči, da opravljamo svoje delo v tišini in

zbranosti.

Tedensko imamo 25 ur fizičnega dela. Dva dneva sta posvečena študiju, predvsem duhovnosti in raznim oblikam komunikacije, delu na vrtu, gibanju za mir in socialno pravičnost. Ob sredah imamo sestaneke skupnosti in tedenski pregled življenja.

Ob sobotah navadno pomagam pri brezdomec v "Catholic workers house", ki ga je ustanovila Dorothy Day.

Posebno poslanstvo je tudi povezanost našega Centra s središčem "Sancta Catalina" v Juarezu (Mehika), ki ga vodi sestra Donna. Juarez je trenutno najbolj nevarno mesto na svetu. Meseca januarja je bilo tam ubitih 230 ljudi (kar je več kot v obeh vojnah v Iraku in Afganistanu). Zaradi droge in kartelov pride velikokrat do medsebojnega obračunavanja in maščevanja. Največkrat so žrtve ljudje, ki so nedolžni. Mnoge žene in otroci so sirote, zato velja njim posebna pozornost. Prihajajo v center, kjer najdejo pomoč za premostitev raznih travm, postajajo odgovorni za svoje življenje, najdejo občasno zaposlitev in v solidarnosti skrbijo za skupno dobro v njihovem okolju.

Pravkar sem se vrnila z obiska v Juarezu. Lepo je bilo videti vero in zaupanje teh ljudi, ki živijo v stalnem strahu pred nasiljem. Koliko jim pomeni, če jih obišče nekdo, ki tvega svojo varnost in se jim pridruži v njihovih preizkušnjah.

Od mojih predstojnikov in škofa sem prejela pred nekaj dnevi nov pastoralni mandat, ki bo postal veljaven 1. avgusta 2010. Odšla bom v nov misijon v Nunavutu. Kraj

se imenuje Arviat, na starejših zemljevidih je bil imenovan Eskimo Point. V naselju živi približno 3000 ljudi; vsi so Inuiti.

Misijon je bil ustanovljen leta 1924. Prvi duhovnik OMI je bil pater Lionel Ducharme. Dve laični misijonarki sta vodili misijon s pomočjo duhovnika, ki je prihajal vsake tri mesece. V kraju je tudi anglikanska cerkev in Alliance Church.

Veselim se tega novega izziva. Poleg

katehistov (domačinov) mi bosta pomagali tudi dve sestri FMM.

Škof ima načrt za pripravo in ustanovitev "Biblične šole", kjer naj bi se na bolj sistematičen način usposabljali voditelji iz naših misijonov. V škofiji kljub skoraj 90-letni evangelizaciji še ni duhovniškega, ne redovnega poklica iz inuitskih vrst. Tako bo poudarek na formaciji in izobraževanju prioriteta mojega delovanja v Arviatu.

Novice

Konferenca o zahodnem Balkanu - Konec marca letos je bila na Brdu pri Kranju mednarodna konferenca o zahodnem Balkanu, katere cilj je bil okrepiti regionalno sodelovanje, ki naj bi državam zahodnega Balkana pomagalo pri približevanju EU. Kljub prizadevanju, da bi se je udeležili tudi srbski predsednik Boris Tadić, predsednik EU Herman Van Rompuy in zunanji minister predsedujoče Španije Miguel Angel Moratinos, se le-ti konference niso udeležili, kar je pomenilo dokajšen neuspeh za to konferenco, od katere so veliko pričakovali, saj je bilo za ta dogodek akreditiranih kar 259 novinarjev.

21. svetovno smučarsko prvenstvo na Planici – je konec marca privabilo okoli osemdeset tisoč ljubiteljev tega športa iz Slovenije in iz tujine. V smučarskih skokih se je letos posebej uveljavila Avstrija, svetovni prvak v skokih pa je postal Simon Ammann.

Slovenec, novi pomožni škof v Argentini – Papež Benedikt XVI. je marca letos

za novega pomožnega škofa v Buenos Airesu v Argentini imenoval duhovnika lazarista slovenskega rodu, 57-letnega Vinka Bokaliča Igljča. Škofovsko posvečenje bo prejel 29. maja. Poleg novoimenovanega škofa v Argentini delujeta še dva škofa slovenskega rodu, in sicer Andrej Stanovnik in Louze Urbanč.

Težave tujih delavcev v Sloveniji – Gospodarska kriza je močno povečala težave tujih delavcev v Sloveniji. Po nekaterih podatkih je bilo lani v Sloveniji izdanih 110.000 delovnih dovoljenj za opravljanje del, kjer primanjkuje delavcev med domačim prebivalstvom, v prvi vrsti zaradi nizkega plačila in neugodnih delovnih pogojev. Delavci prihajajo največkrat iz držav nekdanje Jugoslavije, ki v Sloveniji nimajo prijavljenega stalnega bivališča in so vezani prvi dve leti zaposlitve v Sloveniji na samo enega delodajalca. Največ tujih delavcev je zaposlenih v gradbeništvu, ki je bilo v prejšnjih letih zelo dejavno, sedaj pa najbolj občuti posledice gospodarske krize.

Stanislav Lipovšek, novi celjski škof - 15. marca 2010 je papež Benedikt XVI. za novega celjskega škofa imenoval dosedanjega stolnega župnika mariborske stolne župnije sv. Janeza Krstnika Staneta Lipovška, ki bo škofovsko posvečenje prejel 24. aprila v Celju. Po podatkih SŠK celjska škofija, ustanovljena leta 2006, obsega 11 dekanij, 111 župnij in ima 287.529 prebivalcev.

Silovita burja na Primorskem – V začetku marca je Primorsko prizadela silovita burja, ki je ponekod pihala tudi do 200 km na uro ter odnašala strehe in fasade hiš ter podirala drevesa. Ker so jo vremenoslovci vnaprej napovedali, so se ljudje pripravili in s tem preprečili še večjo škodo. Goriškim zavarovalnicam je bilo prijavljeno za 3.225.000 evrov škode, na objektih, ki niso bili zavarovani, pa ocenjujejo škodo za 1,2 milijona evrov.

Porast kanadskega dolarja - Kanadski dolar je 6. aprila postal enakovreden ameriškemu dolarju in bo po mnenju finančnih opazovalcev ostal enakovreden vsaj nekaj mesecev, če ne leto ali več. Za Kanadčane to pomeni cenejše potovanje v ZDA in v Evropo, po vsej verjetnosti tudi znižanje cen proizvodov, uvoženih iz ZDA. Negativno pa bo to vplivalo na kanadske proizvajalce, ki svoje izdelke izvažajo v ZDA.

Nova ameriška strategija glede jedrskega orožja - ZDA, ki so svoje globalno vodstvo razglasile leta 1917, ko so napovedale vojno Nemčiji, so v začetku letošnjega aprila razglasile novo strategijo glede jedrskega

orožja, ki naj bi bila prvi korak na poti k svetu brez jedrskega orožja. ZDA so razglasile, da ne bodo uporabile ali grozile z uporabo jedrskega orožja zoper nejedrske države, ki so podpisale pogodbo o neširjenju jedrskega orožja. ZDA so si pridržale pravico, da svojo strategijo v prihodnosti spremenijo, če bi bilo to potrebno. ZDA ne bodo razvijale novega jedrskega programa, ampak bodo na osnovi predhodno testiranih načrtov posodobljale jedrsko orožje, ki ga že imajo. Omejitve v novi jedrski strategiji ZDA še vedno ne veljajo za »nepokrite« države, kot so na primer Iran in Severna Koreja.

Obama podpisal zakon o reformi zdravstvenega sistema – Po dolgotrajnih prizadevanjih je bil v ZDA sprejet zakon o reformi zdravstvenega sistema, ki ga je 23. marca letos Barack Obama slovesno podpisal v Beli hiši. Reforma prinaša zavarovanje 32-imi milijonom Američanov in zakonitih priseljencev, stala pa bi naj skoraj 1000 milijard dolarjev v desetih letih. Plačali jo bodo s kombinacijo višjih davkov za premožnejše Američane in z varčevanjem v okviru starega sistema. Najpomembnejša novost je ta, da zasebne zdravstvene zavarovalnice poslej ne bodo mogle več zavračati bolnikov oziroma ne bodo mogle več odvzemati zavarovanja ljudem, ko zbolijo.

Teroristični napad v Moskvi – 29. marca 2010 je v dveh samomorilskih bombnih napadih v moskovski podzemski železnici izgubilo življenje 38 oseb, 60 pa jih je bilo ranjenih.

V letalski nesreči izgubila življenje poljska elita - Ob pristajanju v mestu Smolensk na zahodu Rusije je v soboto, 10. aprila strmoglavilo letalo s poljskim predsednikom Lechom Kacynskim na krovu. V nesreči je poleg njega umrlo še 96 ljudi, med njimi njegova soproga in več deset visokih predstavnikov političnega in vojaškega vrha, ki so bili na poti na slovesnost ob 70. obletnici pokola poljskih vojakov v Katinskem gozdu, ki so jo po letalski nesreči odpovedali. Na letalu je bilo skupno 97 ljudi, med njimi 88 članov poljske delegacije. Med žrtvami so med drugimi tudi predsednikova žena Maria, namestnik zunanjega ministra Andrzej Kremer, podpredsednik parlamenta Jerzy Szmajdzinski, guverner poljske centralne banke Slawomir Skrzypek, vodja

predsednikovega kabineta Wladyslaw Stasiak ter celoten vojaški vrh z načelnikom generalštaba poljske vojske Franciszkom Gagorjem na čelu.

V eksploziji umrlo 29 rudarjev – V premogovniku v Comfortu, West Virginia, je v eksploziji umrlo 29 rudarjev. To je bila največja rudarska nesreča v ZDA v zadnjih 40 letih. Do nesreče naj bi prišlo zaradi neupoštevanja varnostnih ukrepov, zaradi česar je bil rudnik že večkrat kaznovan.

Čudežna rešitev rudarjev na severu Kitajske – potem, ko so se reševalci neutrudno prizadevali, da bi rešili 153 delavcev v rudniku, ki ga je 28. marca zalila voda, so 5. aprila rešili 114 živih rudarjev.

Razstava velikonočnih jedi v Črnomlju

Pred največjim krščanskim praznikom Velike noči je Društvo kmečkih žena iz Črnomlja, ki šteje okoli petdeset prizadevnih članic, priredilo razstavo tradicionalnih velikonočnih jedi. Poseben poudarek je bil na potici, ki za ta praznik ne sme manjkati, saj zgodovina našega naroda

kaže, da je bila potica, kljub velikemu pomanjkanju, ob velikih praznikih vedno na mizi.

Gospodinje so morale biti velikokrat zelo iznajdljive, da so lahko iz skromnih zalog hrane vsakodnevno nahranile družino in ji po možnosti ob praznikih

namenile tudi priboljšek. Če ni bilo bele moke, so zamesile ajdovo, pa tudi koruzno, namesto orehov, ki so pozebli, ali rozin, pa so v nadev dale suhe slive ali hruške...

Potica pa ni sladica, ki bi jo bilo mogoče na hitro pripraviti. Za peko se je treba pripraviti in si vzeti dovolj časa. Prav

gotovo pa so članice društva kmečkih žena iz Črnomlja prave mojstrice, saj so nam na ogled poleg ostalih prazničnih dobrot postavile veliko različnih vrst potic, ki so bile prava paša za oči. Poizkusili pa smo potico velikanko, velika je bila kar za tri običajne, pečena pa je bila v krušni peči.

Prekmurska gibanica zaščiten slovenski proizvod v EU

V Uradnem listu EU so 2. marca 2010 objavili informacijo o zaščiti prekmurske gibanice, znamenite slaščice iz Prekmurja.

Prekmurska gibanica

To pomeni, da sta na evropski ravni zaščiteni njena receptura in tradicionalni način priprave, proizvodnja pa geografsko ni omejena.

Prekmurska gibanica se tako pridružuje že dvema zaščitenima slovenskima proizvodoma na evropski ravni. Pred tem so bili zaščiteni idrijski žlikrofi, glede na označbo porekla pa je zaščiteno ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre.

Registracija proizvoda pri Evropski komisiji pomeni, da je ime proizvoda na

celotnem območju EU zaščiten pred potvorbami, zlorabami, posnemanjem in drugimi praksami, ki potrošnika lahko zavajajo glede resničnega porekla proizvoda.

V Uradnem listu EU so bile do sedaj objavljene tudi že vloge za zaščiteni geografsko označbo štajerskega prekmurskega bučnega olja, kraškega pršuta in prleške tünke ter za zaščito belokranjske pogače z oznako zajamčene tradicionalne posebnosti. Na ravni EU obstajajo tri različne oznake za zaščito kmetijskih pridelkov in živil. Poleg označbe zajamčena tradicionalna posebnost sta to še označba porekla in geografska označba.

Komisija mora nacionalne vloge za omenjene tri označbe preučiti v roku enega leta od njihovega prejema. Če je vloga popolna, komisija v Uradnem listu EU objavi povzetek vloge, nato pa lahko v roku šestih mesecev od objave države članice ali tretje države podajo ugovore na objavljene vloge. Če ugovorov ni, komisija proizvod registrira.

V primeru ugovorov pa se morajo države članice med seboj dogovoriti v šestih mesecih. Če dogovora ne dosežejo, o registraciji na ravni EU odloča Evropska komisija.

Mogočne XXI. olimpijske igre in slovenska prisotnost v Vancouvru

dr. France Habjan

Kanada je bila 17 dni v februarju svetovno prizorišče športnega dogajanja, gostila je namreč XXI. zimske olimpijske igre v Vancouvru. Kanadski olimpijski odbor je 6 let načrtoval in gradil moderne športne naprave, hkrati pa tu oblikoval zahteven in zamotan olimpijski program. Kanada je resnično ustvarila spektakularno zimsko športno središče v naravnem parku ob Cipresnih gorah pod mogočnim vršacem Whistler. V tem naravnem stadionu so se odigravale slavnostne prireditve, tako olimpijska otvoritvena in zaključna slovesnost, hkrati pa so mogli iz tega stadiona neposredno slediti tekmam v alpskih disciplinah. Pogled na to veličastno središče je bil v večernem dogajanju naravnost fantastičen.

Tokratne olimpijske igre bodo stale Kanado 6 bilijonov dolarjev. Kanada si je s tem sklopom gradenj ustvarila eno najsodobnejših zimskošportnih središč. Na igrah je tekmovalo 2.800 tekmovalcev iz 82 držav v 86 zimskošportnih disciplinah za 258 medalj. Z olimpijskim odborom je sodelovalo 25.000 prostovoljcev. Kanadska olimpiada je bila doslej ena najbolj organiziranih olimpiad vseh časov, zato je privabila množico turistov in rekordno število gledalcev. Igre je gledalo 32 milijonov Kanadčanov, 150 milijonov Američanov. V svetovnem merilu pa je te igre gledalo preko 3.5 bilijonov gledalcev. Iz teh iger je izšla nova svetovna smučarska elita. Na čelu so ZDA s 37 kolajnami, druga.

je Nemčija s 30, tretja Kanada s 26 in četrta Norveška s 23 kolajnami. Kanada je tokrat dosegla naravnost zavidljiv uspeh, 26 medalj in istočasno prejela tudi največ zlatih medalj. Rusija je v Vancouvru doživela pravi polom, odnesla je le 15 medalj. Ruski olimpijci so bili vrsto let nedosegljivi v umetnem in hitrem drsanju, v hokeju na ledu, v nordskih disciplinah, v sankanju in deskanju. Rusi so pokazali v tekmi s Kanado samo povprečnost, katere se ne da primerjati z nekdanjim ruskim klasičnim hokejem. Ruska zimska športna zveza je takoj po igrah razrešila celotno zimskošportno vodstvo.

Tina Maze, dve srebrni medalji

Petra Majdič

nima primernih športnih naprav in niti nima na voljo specialnih smučišč, zato so bili njihovi nastopi bolj redki, a je kljub temu dosegla vrhunske uspehe. Tina Maze je dokazala, da je najboljša slovenska smučarka vseh časov in edina slovenska vrhunska smučarka, ki nastopa v vseh 5 alpskih disciplinah. S svojim uspehom se je

Kakšna je bila slovenska olimpijska bera? Proti pričakovanju, kar dobra. Slovenija je odposlala v Vancouver p r e c e j š t e v i l n o ekipo. Vedeti moramo, da Slovenija

uvrstila v trojico najboljših smučark sveta z Leslie Vonn (ZDA) in Marijo Riesch (Nemčija).

Bronasto medaljo je za Slovenijo prejela junakinja letošnjih olimpijskih iger Petra Majdič iz Dolskega pri Ljubljani, ki je tekmovala v novi olimpijski disciplini - cross country (12 km) in je tik pred ciljem padla po strmem bregu na ostre skale, si nalomila 4 rebra in ranila pljuča. Petra ni obupala. Kljub bolečinam se je ponovno vzpela na smučišče in na cilj prismočala tretja. Bila pa je časovno favoritinja za zlato medaljo. Alpska smučarja P. Šporn in A. Gorza sta bila solidna v alpskih disciplinah, presenetila pa je mlada, nadarjena Maruša Ferk, ki se bo skoraj gotovo prihodnjo zimsko sezono pojavila na "stopničkah".

Slovenski skakalci so na tej olimpiadi odpovedali.

Prihodnje olimpijske igre leta 2014 bodo v Rusiji, v mestu Sochi ob Črnem

morju, v prijaznih K a v k a š k i h Alpah. Slovenska s m u č a r s k a zveza bi morala posodobiti sedanji program tako, da bi manj številnim o b e t a j o č i m olimpijcem nudila k v a l i t e t n e j š o strokovno vodstvo. To sta dokazali Tina Maze in Petra Majdič s svojima trenerjema.

Ivanka Kvartič

Erna Vrsnik

Ivanka Kvartič

Vidu pri Zavodnji leta 1917 kot sedma od dvanajstih otrok. Že v otroštvu je kazala veliko zanimanje za šolo in ker je bila močno navezana na brata Viktorja, je tudi zanj skrbela, da je pridno hodil v šolo. Prepričana je bila, da ji šola lahko pripomore do boljšega življenja.

Večkrat je povedala zgodbo o bratu Viktorju, ki bi rad postal avtomehanic. Vložil je prošnjo za vajenca, pa na žalost ni bil sprejet. Ko je Ivanka to zvedela, je šla sama do lastnika avtomehanične delavnice in ga skušala pregovoriti. Ker ji to ni uspelo, se je postavila pred vrata delavnice in tam stala nekaj ur. Ko jo je lastnik vprašal, koga čaka, mu je odvrnila, da bo tako dolgo čakala, dokler se ne bo on premislil, ker je prepričana, da bo Viktor nekoč najboljši mehanik v njegovem podjetju. «Če ima tvoj brat vsaj polovico tvoje vztrajnosti, bo res lahko dober mehanik», ji je odvrnil. Tako je s svojo vztrajnostjo pomagala bratu do poklica.

Ivanka se je po končani šoli leta 1931 zaposlila pri trgovcu v Šoštanju. Tam je spoznala svojega bodočega moža Ivana

Kvartiča. Poročila sta se leta 1940 in kmalu se jima je rodila hčerka Vladka, dve leti za njo Erna, potem pa še Vikica.

Vojska je prinesla veliko grenkih trenutkov v njuno življenje. Ivana so Nemci ujeli in ga za šest mesecev poslali v zloglasno taborišče Dachau. Po vojni je bil pa v Sloveniji zaradi političnih vzrokov po nekaj mesecev zaprt. Neko noč v januarju 1946, ko je bil Ivan še zaprt, so prišli slovenski možje na vrata in dali Ivanki na voljo eno uro, da spakira najnujnejše stvari zase in za svoje hčere. V živinskih vagonih so jih prepeljali do avstrijske meje na Jesenicah. Njuna mlajša hčerka Vikica, ki je bila stara osemnajst mesecev, je bila tisto noč pri teti in je zato ostala doma. Ko so dosegli mejo, so vojaki Ivanko obvestili, da jo bodo v primeru, da je britanske ali avstrijske priseljske oblasti ne sprejmejo kot begunko, jugoslovanski vojaki ustrelili. Na srečo je bila Ivanka sprejeta in kmalu zatem so jo odpeljali v begunsko taborišče Treffling blizu Spittala v Avstriji. Tam se ji je kmalu pridružil tudi njen mož Ivan.

Življenje v taborišču Treffling je bil izziv za celo družino. Ivanka je večkrat jokala, ker je pogrešala svoj dom, še posebno pa svojo hčerko. Življenjske razmere so bile obžalovanja vredne. Sprva so skupaj s številnimi družinami živeli v enosobni baraki. Hrane in obleke je bilo malo in ker so bili neprestano lačni, so obiskovali tamkajšnje kmetije, kjer so prosili za kruh in mleko v zameno za delo.

Po štirih letih življenja v taborišču je družina 20. maja 1950 prispela v Kanado.

Mednarodna organizacija za begunce jim je plačala potne stroške, v zameno pa so morali podpisati enoletno pogodbo s kmetom za delo na poljih sladkorne pese.

Življenje na kmetiji je bilo težko. Stisnjeni so bili v majhni, dvosobni koči, skupaj s še dvema drugima družinama, torej šest odraslih in trije otroci. Kmet je enkrat na teden pripeljal sod pitne vode in hrano, ki bi zadostovala le za eno družino in ne za tri. Hčerki Vladka in Erna sta vsak dan pešali štiri kilometre do najbližje vasi na pouk angleškega jezika. V tej vasi je bila zelo rezervirana francosko govoreča skupnost in prebivalci niso bili preveč zadovoljni, da so med njimi tujci.

Pozno v jeseni so bili oproščeni pogodbenega dela in so se preselili v Winnipeg. Ivanka in Ivan sta za vse štiri najela eno sobo, saj je bilo to edino, kar sta si lahko privoščila. Ivan je kmalu dobil delo v mesariji, Ivanka pa v šivalnici. Po treh letih varčevanja sta kupila hišo in začela novo življenje pod svojo lastno streho. Tedaj sta imela le eno veliko željo, Vikica je bila namreč še vedno v Sloveniji. Kar devet let je trajalo, da je Ivanka prepričala jugoslovanske in kanadske oblasti, da so odobrili prošnjo za preselitev Vikice v Kanado.

Ivanka je vedno govorila, da bi rada imela še enega otroka pri sebi na stara leta in tudi ta želja se ji je uresničila, ko se ji je leta 1959 rodila hčerka Sonia.

Pri Kvartičevih je bilo vedno veselo ob večerih, ko se je ob klepetu zbrala družina okoli kuhinjske mize. Razpravljali so o vsakdanjih dogodkih v šoli, pa tudi o raznih drugih stvareh. Ob takih prilikah je Ivanka delila s hčerkami svoj globoki čut do vere in

jih seznanjala z modrostjo svojih prednikov in s slovensko zgodovino in kulturo.

Ivanka je bila zelo aktivna pri slovenski cerkveni skupini. Ko se je izkazala potreba za ustanovitev slovenske veje ženske lige, je žrtvovala veliko svojega časa, da se je to uresničilo. Rada je prevzela kuhinjsko odgovornost za cerkvene prireditve; še danes se marsikdo spominja njene odlične potice in štrudlja.

Ko so se njene hčerke poročile in so se njune družine večale, je bila Ivanka najbolj zaposlena in zadovoljna, saj je imela enajst vnukov. Vedno je enemu ali drugemu šivala obleke ali popravljala hlače. Radi so jo obiskovali, ker je pri polni mizi dobrot vedno povedala kakšno zanimivo družinsko zgodbo.

Vsak par, ki doseže sedeminpetdeset let zakonskega življenja, je lahko vesel in ponosen, in tako sta bila tudi Ivan in Ivanka. Na stara leta sta rada obujala spomine in razpravljala o dogodkih v Sloveniji. Nikakor nista mogla pozabiti, da sta bila izseljena iz svoje domovine.

Spomladi leta 1997 se je Ivanovo zdravje poslabšalo in junija istega leta je umrl. Ivanka ga je zelo pogrešala; v veliko tolažbo ji je bila njena družina.

Ivankino življenje se je čez noč spremenilo, ko jo je leta 2001 zadela možganska kap. Posledice so bile hude. Desna stran je bila paralizirana, zgubila je veliko spomina in sposobnost govora. Zanjih osem let njenega življenja je bilo polno trpljenja, ki ga je v svoji potrpežljivosti in veri pogumno prenašala. Kljub vsem svojim nadlogam, je bila vedno nasmejana in dobre volje. V svojem življenju, pa tudi v svojem trpljenju, nam je bila vsem lep vzgled.

Obletnica smrti Franceta Tomšiča

Peter Urbanc

Osmega aprila 2010 je minila druga obletnica smrti Franceta Tomšiča.

France se je rodil 20. januarja 1924 v Mali vasi v občini Videm-Dobropolje. Dobrim staršem s srednje kmetije je bil edini sin, a se je kljub temu kot vojak udeležil državljanske vojne. Septembra 1943 je šel skozi tragedijo Turjaka. To tragedijo - borbo, predajo in pot v Kočevje in Ribnico - je France podrobno opisal v knjigi F. Nučiča »Med ljubeznijo in sovraštvom«.

Po večdnevem zaslišanju v Ribnici, ob času nemškega čiščenja teh krajev, si je s pobegom rešil življenje. Naslednji korak mu je bilo domobranstvo, kjer je ostal vse do prihoda v nesrečno Vetrinje. Angleška vojska ga je poleg drugih petdesetih domobrancev poslala na delo, in tako se je nevede rešil Vetrinjske tragedije. V angleški vojski je delal v kuhinji.

Po prihodu v Kanado je spoznal svojo

bodočo ženo Rozko Oselj, doma z Gorenjske, in se leta 1950 z njo poročil. V srečnem zakonu sta živela osemindeset let. Imela sta dva sinova in dve hčerki; vsi so študirani in dejavni.

France je svoje delovne izkušnje v kuhinji s pridom uporabljal v Kanadi, ko je s partnerjem Mihaelom Žagarjem v Torontu odprl restavracijo. Po Žagarjevi smrti je Tomšič s sinovoma prevzel restavracijo in jo zelo uspešno vodil do leta 2007. V tem popularnem slovenskem gostišču, kjer je bil prostor tudi za večje skupine ljudi, so slovenske organizacije pogosto organizirale kosila ali večerje. Na eni takih prireditev sem Franka prvič osebno spoznal in oba sva z veseljem ugotovila, da sva bila rojena isti dan in v istem letu.

France je bil do konca svoje življenjske poti naravnost zaljubljen v Slovenijo. Po osamosvojitvi jo je skoraj vsako leto obiskal, vse do njegove prezgodnje smrti.

Anthony Vrčkovnik 1931 - 2010

Anthony Vrčkovnik

se je zaposlil kot inženir v General Motors

V Whitbyju je 6. marca 2010 umrl Anthony Vrčkovnik. Kot 20-leten fant je leta 1951 prišel v Kanado in se ustalil v Torontu. Po končanem študiju

v Oshawi, kjer je delal polnih 25 let. Z ženo Vido sta dočakala 54 let skupnega življenja, ki so ga jima polepšali hčerki Sonya in Irena, sin Gary in osem vnukinj in vnučkov. Med njegovimi konjički, ki se jim je posvečal po upokojitvi, je bilo tudi veselje do slovenske narodnozabavne glasbe. Organiziral je kar nekaj turnej slovenskih ansamblov po Kanadi.

Mia Ferkul

Milena Soršak

Mia Ferkul

Gospo Mio Ferkul sem srečala kmalu po mojem prihodu v Toronto. Mislim, da je bila že takrat fenomen, saj je bila mati desetih otrok, možu, ki je bil gradbenik, pa desna roka pri njegovem poslovanju. Pred kratkim sem jo obiskala na njenem domu, v katerega se je vselila pred petimi leti. Že ob vstopu more vsakdo zaznati, da je to hiša, polna življenja. In prav to je želela ga. Mia, ki se je pri letih, ko večina ljudi zmanjšuje svoje bivalne prostore in tudi svoje aktivnosti, odločila, da si bo svoj novi dom uredila tako, da bo mogla svojim

otrokom in njihovim družinam še naprej nuditi toplo ognjišče, kjer bi se srečavali in poglobljali svoje družinske vezi. Na stenah ni veliko umetniških slik, krasijo jih številne fotografije njenih otrok in njihovih družin. Omenila mi je, da jih je bilo še veliko več, preveč, zato je vsem otrokom podarila okvirje in jim povedala, da ji bo najlepše darilo za materinski dan, če jih ji vrnejo napolnjene z družinskimi slikami.

S ponosom mi je pokazala album, ki so ji ga podarili otroci za njen 75. rojstni dan. Veliko truda in ljubezni je v njem, slike pa ji ob vsakem prebiranju oživljajo spomine na pretekla leta, na leta težkega dela in premagovanja, na neprespane noči in nenehne skrbi ob tako številni družini, na drugi strani pa sreče ob novih rojstvih in posameznih dosežkih, ob katerih so se vedno skupaj veselili.

Gospa Mia, mi lahko poveste kaj o Vaši mladosti?

Luč sveta sem zagledala v Ljubljani, natančneje v Šiški, v prominentni Kernovi družini. Starša sta bila globoko verna in sta svoje prepričanje z vzgledom prenašala na svoje otroke. Lepo družinsko življenje je najprej spremenila smrt očeta, ki je leta 1939 podlegel jetiki in zapustil štiri mladoletne otroke, na obzorju pa se je že kazal začetek vojne. Takrat mi je bilo dvanajst let. Mama se je popolnoma posvetila družini in njenim potrebam, kot da bi vedela, da se bo nekoč tudi njena hčerka znašla v podobni

situaciji, in ji mora biti vzgled delavnosti in predanosti. Želela je, da se otroci izobrazijo in zato poskrbela tudi za dodatno šolanje predvsem jezikov, spet, kot da bi vedela, kako prav bo nekoč prišlo znanje angleščine in nemščine.

Kako ste doživela konec vojne?

Študirala sem na trgovski akademiji in obenem bila vključena v organizacijo, ki je tajno pomagala beguncem z najosnovnejšimi potrebami. Gospod Niko Jelovčnik, ki je za to vedel, mi je bil zelo naklonjen. Tistega strašnega dne - bil je navaden šolski dan - mi je na tihoma prišel povedat, da je bolje, da bežim. Zapustila sem šolske prostore in odšla k mami po slovo. Dobro se spominjam, da mi je za popotnico dala nekaj sladkorja in hofmanove kapljice. Pridužila sem se drugim beguncem in srečno prišla na Koroško, kjer sem prvo leto preživela v taborišču Lindz. Zaradi znanja nemščine in angleščine sem dobila delo v pisarni, leto kasneje pa sem bila premeščena v Spittal. Leta 1948, ko je Kanada začela sprejemati begunce, ki so bili pripravljeni sprejeti kontraktno delo, sem se takoj prijavila.

Nastanitev sem dobila pri sirijski družini v Torontu kot služkinja, poleg hrane in stanovanja so mi dajali 40 dolarjev na mesec. Ni bilo veliko, a še to sem delila z domačimi, ki so bili v stiski. Po končanem kontraktu sem menda zaradi svoje vztrajnosti po več mesecih čakanja dobila delo v Canada Packers za 78 centov na uro, še naprej pa sem ostala pri isti družini, kjer so mi za opravljanje gospodinjskega dela nudili hrano in stanovanje. Dohodki so se mi tako

povečali kar za štirikrat.

Kako in kje ste se spoznala z Vašim pokojnim možem?

Na videz sva se spoznala že v Spittalu, drugih vezi nisva imela. Tonetu pa sem bila menda že takrat všeč, kar se je izkazalo, ko sem prišla v Halifax. Vendar tudi to še ni bil povod za kakšno nadaljne videvanje. Bila sem vesele, družabne narave in vzgojena v samostojnosti, sama sebi sem hotela najprej dokazati, da morem stati na svojih nogah.

Toda Tone ni odnehal. Njegova vztrajnost in delavnost mi je bila všeč, pa tudi postaven je bil. Postala sva iskrena prijatelja in naslednji korak je vodil v trajno zvezo. Poročil naju je dr. Kolarič leta 1950. Poročno slavje je bilo pri Šukljevih, kjer se nas je zbralo 28. Spominjam se, da so navzoči zbrali 83 dolarjev, pa je Tone, moj mož, kar vse takoj izročil dr. Kolariču za novo cerkev. Rekel je: »Poročil sem jo, pa bom tudi poskrbel zanjo.« Še danes sem ponosna na to spontano odločitev.

Tako sta začela novo skupno pot, ki je imela skromne začetke, pa verjetno močno upanje v boljše čase.

To pa prav gotovo. Z možem sva se lepo ujela, saj sva spoštovala iste vrednote. Delavnost je bila obema ne samo privzgojena, ampak tudi prirojena in nama ni bilo nobeno delo odveč. Tone je bil sicer po poklicu mizar, a se je že naslednje leto podal v gradbeništvo. Začetek je bil res težak, saj nisva imela nobenega kredita in je bilo treba ves material plačati ob prevzemu z gotovino. Vse sva se pogovorila in skupno načrtovala prihodnost.

Potem pa so pričeli prihajati otroci.

Prvi ob letu, dvanajst let kasneje jih je bilo 10. Vsak otrok nama je prinesel še več sreče. Vsi so bili zdravi in vsak po svoje nadarjeni. Včasih se sprašujem, kako sem vse zmogla, saj ni bilo papirnatih plen in drugih odmečnih pripomočkov, kot jih imamo danes, pa je vseeno šlo. Leta 1964 se nam je pridružila moja mama iz Slovenije, ki mi je olajšala veliko dela, tako da sem se lahko še več razdajala za slovensko skupnost. V slovenski šoli sem prevzela delo blagajničarke, prav tako pri skavtski organizaciji. Vsa leta sem bila vključena v Žensko ligo, enkrat tudi kot predsednica. Ko je odbor Krekove hranilnice in posojilnice sklenil, da odpre podružnico v Novem Torontu, sem po prošnji g. Senice in g. Trčka prevzela poslovanje za tri mesece, potem pa ostala ud te ustanove celih 27 let.

So Vam kakšni družinski dogodki ostali v spominu bolj živi kot drugi?

Teh se ne manjka. Veliko jih je povezanih z varčnostjo, saj drugače pri danih razmerah ni šlo. To je bilo bolj vidno na kakšnih skupnih izletih. Sladoled na primer: otroci so si ga morali vedno deliti, kakšna lekcija za kasneje. Na sejmu se nam je zgubil Tonček, pa mu ni bilo dosti mar za skrb, ki jo je povzročil. Vesel je bil hamburgerja, ki ga je dobil v sobi za zgubljene oziroma najdene otroke. Ko smo leta 1967. obiskali Expo v Montrealu, sem vsem fantom sešila enake srajce, dekletom pa enake obleke. Kar nekajkrat je eden čakal v vrsti za razne atrakcije, potem se mu je pa pridružilo

drugih devet. Tisti za njimi gotovo niso bili veseli takega vrinka. Pa Dorothy, hotela je imeti party za rojstni dan, pa je menda že pri šestih letih vedela, da to ne bo lahko. Brez kakšne omembe je domov pripeljala 12 otrok, pa je ob otroški razigranosti in piškotih tudi to lepo poteklo.

Danes so vsi osamosvojeni in sledijo Vašim stopinjam.

Razen ene so si vsi ustanovili svoje družine. Radi se imajo med seboj, kar mi je v veliko veselje in zadoščenje. Trije sinovi so sledili moževemu zgledu in vodijo skupno gradbeno podjetje. Ireno, ki je pred petimi leti odšla v večnost, še vedno pogrešam. Vsi radi prihajajo domov, kadar le morejo. Razveseljuje me tudi 35 vnukov in vnukinj, ki so moje veselje in ponos, pred kratkim pa se je rodila prva pravnukinja.

V Vašem pripovedovanju je toliko klenosti, poguma in optimizma. Kje Vam vsa ta moč in modrost?

Starši so mi posredovali največje bogastvo. Njihova predanost in neomajno zaupanje v božjo previdnost me je zaznamovalo že v rani mladosti. Ob izgubi ljubega moža sem še bolj zaznala moč molitve, ki me utrjuje in napolnjuje z novo energijo, da morem vse telesne in duševne preizkušnje vsak dan znova premagovati. Hvaležna sem za prav vse, tudi trpljenje, zaupam v moč ljubezni in sem prepričana, da vse prihaja iz božjih rok in da se mora vsak po svoje truditi, da svoje življenje osmisli.

Gospa Mia, hvala za pogovor.

“Stari Ata Science” Has No Regrets with “Regrat”: So Why Destroy Your Dandelions!?

Richard Vukšinič, ND (Naturopathic Doctor)

Imagine Slovenia in the spring of 1948. The snow has melted. Last autumn’s potatoes, carrots, beets, turnips and cabbage are either completely shriveled, or have almost run out – the root cellar is bare. A winter of bacon fat, idle nights and watery soups is ending. The growing season is still a month away. Food is scarce. “Stari Ata” has to be resourceful in finding nourishment for his family. He searches, and Mother Nature provides. Before even the most resilient cultivated green comes to life, another plant presents itself. A delightfully bitter herb that provides unrivalled nutrients, cleanses the blood, stimulates the liver, nourishes the gut – and hey, it goes great with those last few bacon bits and a boiled potato or two... “Regrat”.

More commonly known as Dandelion, *Taraxacum officinalis* is one of the most commonly used plants in both the European and North American herbal pharmacopeias (*taraxos* – internal disorder, *akos* – remedy). During the spring, its power resides in its leaves, during the summer months, its flowers, and in the autumn, its roots. For each of these seasons, there are wonderful,

traditional ways to prepare this medicinal food. Spring salad, summer wine, autumn tea or coffee substitute.

The understanding of Dandelion’s benefits and uses is consistent in a number of cultures. In Chinese Medicine, spring is associated with the gall bladder and liver, and Dandelion is noted as a very effective tonic for both of these organs. In fact, freshly squeezed leaf juice can be helpful in the treatment of Liver cancer, anywhere from 5ml-30ml/day of the juice (in conjunction with other treatments of course). Ayurveda (the traditional system of medicine in India) also points to its use as a liver tonic. Native Americans used it as a gentle laxative (this may be consistent with its effects on the liver & gall bladder), stomach tonic and diuretic. This is also true in regards to its traditional uses in Europe.

In the Slovenian culture, as many of you know, dandelion is picked early in the spring, when the leaves are still very young. The slightly bitter leaves are often combined with warm potatoes, or eggs, oil and vinegar and eaten as a salad. This is “Regrat”.

A survival food and medicine in “Stari

Ata's" time, the modern world treats this healing plant with ironic disdain. It is a plant with the ability to detoxify and nourish us, yet we spray it with toxic herbicides for the sake of the perfect lawn... "to je prava škoda".

Dandelion is not simply a survival food. It is a local "super food" and makes for a highly nutritious meal. The leaves alone contain the highest amount of Vitamin A found in any leafy green. They also contain carotenoids, Vitamins B, C, D1, potassium, iron, copper, silicon, magnesium, sodium, zinc, manganese, phosphorus, choline, fatty acids and flavonoids. The leaves have mostly a diuretic effect (diuretic = promotes urination) and likely contribute to the plant's reputation as a "blood cleanser". This diuretic action can be very beneficial after a long, stagnant winter, in which diets are likely lacking fibre, various micronutrients and when the body's metabolism is emerging from its sluggishness. The diuretic effects of Dandelion make it one of the best plant medicines for the treatment of chronic rheumatism (gout and arthritis). It likely does this by flushing out tissues and removing metabolic waste products that deposit themselves in joints and tissues. Unlike most pharmaceutical diuretics, dandelion leaf spares potassium from being leached from the body.

Once the early spring has past, Dandelion flowers begin to carpet many meadows and lawns. This is when the leaves become too bitter to use. The flowers become the active part of the plant. They add colour to the landscape and can be used more

recreationally than medicinally. This is where the true Slovenian value of the plant is measured – its usefulness in making cheap, delicious VINO!

The beauty of dandelion wine adds to its lore as a super plant. Dandelion wine making is a simple process, and is a great alternative to some of the harsher local beverages that 'Stari Ata' may have had to choose from (namely slivovica). It simply requires flowers, water, sugar, yeast and some patience (there are numerous recipes available on the internet). The final product can be very refreshing, suggestive of a špritzer, or light sherry, while maintaining its "reputation as an excellent tonic, extremely good for the blood".

However, if you have spent your summer sipping too much dandelion wine you may want to consider digging up some roots in the fall. It is the roots that have the greatest healing potential for the liver and gall bladder. The roots can be taken in several ways. They can be dried and roasted and used as a coffee substitute (which, if you like your coffee, is a bit of a stretch). They can be extracted in alcohol, or simply made into a tea. 3 cups of dandelion root tea a day, for 3 weeks in the fall is a wonderful way to cleanse and nourish not only your liver, but also improve your gut health.

During the fall months, the *inulin* content of dandelion roots can be as high as 40% (up from 2% in the spring). *Inulin* is a pre-biotic sugar, meaning that it provides food for the healthy strains of bacteria found in the gut. Healthy gut function is essential for a good immune system. An optimally functioning

liver and a healthy gut will give you a great foundation for the autumn and winter flu season.

Imagine! All of this healing potential found in a “weed”. That’s why Stari Ata says: “Don’t spray your lawn- just eat it! You won’t regret your *Regrat!*”

For comments, questions or references

contact: richvuksinicnd@gmail.com
www.enrichedrootsnaturopathy.com

“*Stari Ata Science*” is a regular column in The Glasilo. The author’s goal is to illuminate some of the connections between traditional Slovenian plant wisdom and modern medical herbalism. For past articles please contact the author.

Občni zbor Slovenskega letovišča pri Boltonu

Anica Resnik

V nedeljo, 31. januarja so v dvorani Brezmadežne člani letovišča na letnem občnem zboru poslušali poročila o delu in uspehu lanskega leta in soglasno potrdili sedanji odbor za vodstvo letovišča v letu 2010.

Kot pravi stari slovenski pregovor ‘z Bogom začni vsako delo, da bo uspeh imelo’, je č.g. Tine Batič na povabilo predsednika vodil molitev očenaša. Predsednik ing. John Kuri je nato v obširnem, strokovno pripravljenem poročilu prikazal v lanskem letu opravljeno delo na področju priprav za nova stranišča, poglobitev potoka in odtok v dolini, čiščenje starih in saditev novih vrb. Za pogozdovanje je letovišče v sodelovanju s Slovenskim domom od ministrstva za okolje po organizaciji Evergreen dobilo denarno podporo v vrednosti tri tisoč dolarjev, nekaj nad devet tisoč dolarjev pa od slovenske vlade.

V letu 2010 bodo nadaljevali z začetim delom in s prostovoljnim delom pridnih letoviščarjev izboljšali in polepšali to našo poletno vas pri Boltonu.

G. Luka Tratnik je v finančnem poročilu prikazal pozitivno dejavnost lanske sezone. V zvezi s kritjem tekočih stroškov se obeta povišanje članarine, kar so navzoči brez pritožb sprejeli za realnost. G. Marjan Ulčar se je kot oskrbnik bara v svojem imenu in imenu ge. Marice Komavli, ki je odgovorna za kuhinjo, zahvalil za vestno in redno pomoč. Prav tako je g. Ivan Marentič pohvalil člane letovišča za ure in dneve prostovoljnega dela na vseh lanskih projektih, ki se bodo v letu 2010 nadaljevali.

Z navdušenim ploskanjem so se člani zahvalili inž. Johnu Kuriju in vsem odbornikom za njihovo nesebično, brezplačno, profesionalno vodstvo letovišča, našega skupnega poletnega doma.

The Shoemaker Who Needed No Elves

Anne Urbančič

Have you heard the whimsical children's story of the Shoemaker and the Elves? You'll find it in the repertoire collected by the German brothers Grimm, Jacob (1785-1863) and Wilhelm (1786-1859). They travelled up and down hills and through the small villages of Germany in their attempt to observe and preserve the language and traditional themes of old folktales. They recount that an honest and hardworking shoemaker lived with his wife in poverty until two benevolent elves secretly entered the cobbler's workroom in the deep of the night and helped him finish some splendid pairs of shoes. Amazed by the intricate handiwork, the astonished man and his wife decided one night to spy on whomever might be magically working on the magnificent shoes. Into the room bounded two tiny elves, both stark naked. They set themselves immediately to the tasks at hand with great determination, and in no time at all, more finely crafted footwear was ready for sale to the gentlemen of the county. In gratitude, the shoemaker and his wife made tiny outfits and shoes for the elves. The elves put the items on and disappeared. But the good fortune and happiness they had initiated remained with the cobbler and his wife for the rest of their lives.

This, too, is the story of a shoemaker and his wife, both hard workers, just like their fictional counterparts. Janez Zupančič arrived in Canada in 1944, having escaped the almost unspeakable political circumstances that had brought about the horrendous death of several members of his family. He left his wife Marija and their baby son in Trebje, about fifty km. southeast of Ljubljana. He came to Canada through Austria and then had to serve a two

year contract as a lumberjack in Port Arthur (now Thunder Bay). The labor was heavy but Janez felt that he had been given a wonderful opportunity: he had wages, a warm bed and good food. And freedom. In time, he left the thick and tangled forests of northern Ontario, making his way to the paved streets and brick houses of Toronto. He soon found a little store on the corner of Jane St and Annette St and there he set up his cobbler's workshop. His customers called him Shuster, shoemaker. He saved conscientiously, worked unceasingly, and counted first the days, then the weeks, months and years until his family was reunited. Eventually he moved to a bigger shop on Annette St. near Windermere. By this time he had saved enough of his earnings to buy his own building (and later the two adjacent to it). Ten long years passed. Finally, in 1954, Marija was able to join him with their son John, no longer a baby, but a fine, tall boy. Mother and son had travelled by train to England and then by ship to Halifax. They arrived to the

Marija and son John soon after their arrival in 1954 with Janez in front of the shoe store

Janez Zupančič in his shoe shop

cold weather of Toronto, and to all the strange voices, smells, sounds and objects that they found in their new neighbourhood. On the night of their arrival, Marija was perplexed by how to cook the crescent-shaped squash Janez had put in the fridge. Although even the huge rectangular appliance was a new item for her, she figured it out immediately. But the long yellow squash was another problem altogether. Boil? Bake? Fry? Janez explained that the food was eaten raw. What a strange revelation (and a great and often repeated family story) was Marija's first introduction to bananas.

Janez and Marija together continued to work diligently. Janez's days in the shop were relentlessly long: he opened at 8am and closed at 6pm, six days a week. Marija ran the household. The family grew. Betty was born in 1955 and her younger brothers, Tony and Joe, in 1957 and 1960. The Slovenian language, *kar po domače*, and the traditions brought from Trebnje continued to imprint themselves and shape the children's lives. The family was resourceful and never lacked for anything: father made shoes, mother made clothes; there were vegetables in their backyard garden, a freezer for meat. The children especially loved Marija's special chicken soup, and later

her grandchildren also asked for it often; the soup their parents made just didn't measure up to their grandmother's deliciously high standard. Betty now recalls the wonderful Sundays when Dad was not working and the whole family could be together. The day began with Mass at the local church, and then a much anticipated walk around the neighbourhood with her father. When they returned home, it was time for Sunday lunch: Marija's chicken soup followed by flavourful roast chicken, potatoes fried with delicious onions, and salad. And then, a special outing. Janez had been one of the original members of Holiday Gardens near Pickering, Ontario, which opened in 1961. From May until October for many years, the family spent Sunday afternoons in carefree fun. As soon as they arrived, the car doors swung open and away scattered the children to meet and play with their friends. The fact that they did not have a television seemed irrelevant to them, and they did not miss it. Friends were always welcome at the house, and Janez always ready to play a trick or two on the young people. One Easter, as all the

Holiday Gardens c1961 Betty on her aunt's lap with her brothers Tony and Joe and her parents

guests received their brightly coloured hard-boiled egg, their Irish guest looked bewildered by the plain potato Janez offered him as a joke.

As shoe fashions and materials changed, there was less work for Janez. It was simpler to buy a new pair of shoes than to have old ones repaired. Janez's clients dwindled, although the motorcycle bikers with their boots and leather jackets remained ever faithful. They were also kind. When Janez and Marija's oldest son got married, the bikers faithfully attended the wedding, bringing with them the ironing board they had bought for John and his bride.

Janez closed his shop. He found employment with the school board as a janitor, and spent the rest of his working life at St. Michael's Choir School.

Betty and her brothers remained connected to the Slovenian community in Toronto as they grew. Betty remembers being part of the "Slovenian kids" at her high school. After school and on weekends, they participated in activities such as Caravan, as servers at various Slovenian banquets, in stage productions. Once she graduated from high school, Betty studied to become a nurse. She spent some years working in Arkansas, and returned to Toronto speaking Slovenian with a wide southern drawl. By this time, she had also met her future husband. They married, established themselves in the same area of Toronto as her parents, and started their own family.

Betty remembers how her parents ensured that the Zupančič family had a happy home and a good life, even when faced with difficulties. She admires her father's tenacity and love for his family; he made sure that they were provided for even after he died in 1994. She looks up to her mother's strength

and commitment, and her insistence that the children be well educated. Marija, who passed away in 2004, had wanted so much that her daughter be independent, have a career, be able to travel. And Betty, now a Diabetes Educator in Toronto, with a family of her own, has never forgotten her mother's wish.

There were no magic elves in Janez and Marija's workshop. There were good times and hard times. Janez and Marija worked together through these, focused on their family, grateful for the opportunities that came their way. Their children thrived in the welcome and loving familiarity of their home and their heritage. This is the magic that worked best. This shoemaker and his wife really didn't need any elves after all.

Perhaps your family also has an arrival story you would like to share. The Canadian Slovenian Historical Society gives all Canadian Slovenians an opportunity to cherish their stories forever. You can help carry on the important work of the CSHS volunteers by becoming a member or by donating documents and artefacts of your own or your family's immigration history to the Archives. We are members of the Archives Association of Ontario (AAO) and of the Canadian Oral History Association (COHA) Look for us at community events. *Our Kdo Smo?* Program looks to identify Canadian Slovenians in numerous group pictures. *Our Povejte Nam Kaj* Program tapes the stories of arrival in Canada. For more information about joining our volunteers, or to donate articles/documents to the archives, contact the CSHS at: Canadian Slovenian Historical Society, c/o Dom Lipa, 52 Neilson Dr., Etobicoke, ONT M9C 1V7 or by e-mail: cshs@look.ca, Or e-mail the archivist/librarian, Frank Majzelj fmajzelj@cogeco.ca

Spored prireditev

Od 15. aprila do 25. julija 2010

Datum	Prireditelj	Kraj	Prireditev	Tel. številka
April 15	VSKO	Browns Line	Občni zbor	416-259-1430
17	Triglav	London	Banket	519-666-0251
18	Zgodovinsko društvo	Dom Lipa	Open house	905-664-5240
25	Sava	Breslau	Oktet Sotočje iz Slovenije	519-884-4736
29		Ottawa	Čuti Vipave iz Slovenije	613-565-5781
30		Montreal	Čuti Vipave iz Slovenije	514-254-8286
Maj 1	VSKO	Browns Line	Čuti Vipave iz Slovenije	416-259-1430
1	Holiday Gardens	Pickering	Spomladanski banket	905-683-2453
1	Slovenski park	Hyw. 6	Pomladanski banket	905-934-2557
2	Sava	Breslau	Čuti Vipave iz Slovenije	519-884-4736
2	Bled	Beamsville	Materinski dan	905-563-1500
8	Sava	Breslau	Materinski dan	519-884-4736
9	Zvon	Windsor	Materinski dan	905-274-6391
9	Triglav	London	Materinski dan	519-666-0251
9	Slovensko letovišče	Bolton	Materinski dan - kosilo	905-238-5710
15	VSKO	Ottawa	Slovenski dan - Tulip Festival	416-259-1430
22	Slovenski park	Hwy. 6	Ball Hockey Tournament	905-934-2557
23	Triglav	London	Slovenska maša in kosilo	519-666-0251
30	Dom Lipa	Bolton	Pohod ljubezni	416-621-3820
Junij 6	Slovenske župnije	Bolton	Telova procesija	416-255-2721
13	Triglav	London	Maša in Telova procesija	519-666-0251
13	Holiday Gardens	Pickering	Drugi spomladanski piknik	905-683-2453
18	Triglav	London	Piknik - Bitenc iz Slovenije	519-666-0251
19	Zvon	Windsor	Carousel Festival - Bitenc	905-274-6391
20	Sava	Breslau	Banket - Bitenc iz Slovenije	519-884-4736
20	Simon Gregorčič	Hyw. 9	Piknik	416-689-9643
20	Bled	Beamsville	Father's Day Picnic	905-563-1500
20	Triglav	London	Father's Day - Bowling	519-666-0251
27	Lipa park	St. Catharines	Slovenski dan - Bitenc iz Slovenije	905-682-2922
Julij 4	Slovenska skupnost	Bolton	Slovenski dan	905-629-7614
10	Slovensko letovišče	Bolton	Youth Volleyball	905-274-7764
11	Triglav	London	Prvi piknik	519-666-0251
11	Večerni zvon	Hwy 9	Piknik - Tombola	905-625-5485
11	Slovensko letovišče	Bolton	Table Tennis	905-671-9416
17-18	Slovensko letovišče	Bolton	T-ball Tournament	905-274-1771
17	Holiday Gardens	Pickering	Picnic - Atomic Harmonik	905-683-2453
18	Slovenian Hunters & Anglers	Alliston	Picnic - Atomic Harmonik	905-780-8910
24-25	Slovensko letovišče	Bolton	High School Softball	905-279-6064

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

**YOUR FAMILY... YOUR COMMUNITY...
YOUR SLOVENIAN CREDIT UNION...**

Growth Takes Patience and Guidance

Krek Slovenian Credit Union offers a full range of financial services in all shapes and sizes. So what's the difference? We also offer understanding, expert advice and guidance to help you reach your financial goals.

Become a member and grow with us.

HEAD OFFICE

747 Browns Line,
Etobicoke, Ontario M8W 3V7

Tel.: (416) 252-6527

Fax: (416) 252-2092

BRANCH OFFICE

611 Manning Avenue, Suite 100,
Toronto, Ontario M6G 2W1

Tel.: (416) 532-4746

Fax: (416) 532-5134

www.krek.ca

Slovenia
Credit Union

www.sloveniaku.ca

HRANILNICA IN POSOJILNICA

**Holds the line on
mortgage rates**

5 year fixed rate guaranteed until September 30, 2010.*

With interest rates expected to increase this summer, consumers have been rushing to purchase homes in order to take advantage of the current low rates. Don't get caught up in a multiple-offer price war. SCU can guarantee a **5-year fixed rate of 4.16%** if your purchase closes by September 30, 2010. This gives you the opportunity to find the **right home** at the **right price**.

Apply today for a pre-approval and go home-buying knowing that **time and an excellent mortgage rate are on your side**.

Contact John at (416)255-1742 or Toll Free at 1-888-SCU-1742

Email John at john@sloveniaku.on.ca

*OAC. Interest rate applies to new purchases of owner-occupied residential properties with a closing date no later than September 30, 2010. Mortgage application to be received by June 30, 2010.

Main Office

725 Brown's Line
Toronto, ON M8W 3V9
Tel: 416-255-1742

Manning

611 Manning Ave.
Toronto, ON M6G 2V9
Tel: 416-531-8475

Hamilton

23 Delawana Drive
Hamilton, ON L8E 3N6
Tel: 905-578-7511

Toll Free 1-888-SCU-1742